

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับทักษะกระบวนการในการสอน การใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ตลอดจนปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในโรงเรียนร่วมพัฒนา การใช้หลักสูตร เขตการศึกษา 5 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ประกอบด้วยข้อมูล 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ข้อมูลด้านสภาพภาพของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
- 1.2 ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะกระบวนการในการสอนของครู
- 1.3 ข้อมูลด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู โดยแบ่งข้อมูลตามลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น 2 ประเภท คือ

1.3.1 ข้อมูลด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูที่ได้จากการสังเกตการสอน

1.3.2 ข้อมูลด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูที่ได้จากแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน

1.4 ข้อมูลด้านการได้รับการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนรวมทั้งปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ตอนที่ 2 ด้านการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ประกอบด้วยข้อมูล 2 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลด้านการส่งเสริมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนรวมทั้งปัญหาการส่งเสริมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู ได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

2.2 ข้อมูลด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูรวม
ทั้งปัญหาการใช้ทักษะการในการสอนของครู ที่ได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับ
นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 1 ด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต

1.1 ข้อมูลด้านสถานภาพของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	11	40.74
	หญิง	16	59.26
2.	อายุ		
	น้อยกว่า 31 ปี	3	11.11
	31-35 ปี	10	37.04
	36-40 ปี	10	37.04
	41-45 ปี	-	-
	46 ปีขึ้นไป	4	14.81
3.	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	11.11
	ปริญญาตรี	21	77.78
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	11.11
	สาขาวิชาที่ศึกษา		
	ประถมศึกษา	5	18.52
	สุขศึกษา	2	7.41
	วิทยาศาสตร์	2	7.41
	การศึกษาผู้ใหญ่	1	3.70

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
	คหกรรมศาสตร์	1	3.70
	สังคมศาสตร์	3	11.11
	ช่างยนต์	1	3.70
	นาฏศิลป์	1	3.70
	เทคโนโลยี	1	3.70
	พลศึกษา	1	3.70
	เคมี	1	3.70
	คณิตศาสตร์	1	3.70
	บริหารการศึกษา	1	3.70
	ภาษาไทย	3	11.11
	ระบุ ไม่มีวิชาเอก	3	11.11
4.	ตำแหน่งหน้าที่ภายในโรงเรียน		
	ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพียงวิชาเดียว	5	18.52
	ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มประสบการณ์อื่น	17	62.96
	ครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์	5	18.52
	ตำแหน่งหน้าที่นอกเหนือจากงานสอน		
	หัวหน้างานวิชาการของโรงเรียน	4	14.81
	งานธุรการ	1	3.70
	เจ้าหน้าที่ห้องโสต	1	3.70

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
5.	ชั้นที่ทาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นอกเหนือจากชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5		
	ประถมศึกษาปีที่ 1	1	3.70
	ประถมศึกษาปีที่ 2	2	7.41
	ประถมศึกษาปีที่ 3	-	-
	ประถมศึกษาปีที่ 4	2	7.41
	ประถมศึกษาปีที่ 6	13	48.15
6.	จำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง		
	ต่ำกว่า 15 คน	1	3.70
	15-25 คน	13	48.15
	26-35 คน	10	37.04
	36-45 คน	6	22.22
	มากกว่า 45 คน	-	-
7.	ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต		
	ต่ำกว่า 5 ปี	12	44.44
	6-10 ปี	10	37.04
	11-13 ปี	5	18.52
8.	การเข้าร่วมการสัมมนา หรือการอบรมเกี่ยวกับ การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้ ทักษะกระบวนการ		
	เคย	10	37.04
	ไม่เคย	17	62.96

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
		N=27	
	การได้รับประโยชน์จากการสัมมนาหรือการ อบรมเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการใน การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (N=10)		
	มากที่สุด	2	20.00
	มาก	6	60.00
	ปานกลาง	2	20.00
	น้อย	-	-
	น้อยที่สุด	-	-

จากตารางที่ 3 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามสถานภาพ ดังนี้

เพศ ครูผู้สอนเป็นเพศหญิงร้อยละ 59.26 เป็นเพศชาย 40.74

อายุ ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 37.04 มีอายุในระหว่าง 31-35 ปี
และ 36-40 ปี รองลงมาร้อยละ 14.81 มีอายุ 46 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 77.78 จบการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 18.52 สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาประถมศึกษา
ศึกษา รองลงมาร้อยละ 11.11 สาขาสังคมศาสตร์และภาษาไทย

ตำแหน่งหน้าที่ภายในโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 62.96
ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ
สำหรับตำแหน่งหน้าที่นอกเหนือจากงานสอนครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 14.81 ทำ
หน้าที่หัวหน้างานวิชาการของโรงเรียน

ชั้นที่ทำการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นอกเหนือจากชั้นประถม-
ศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 48.15 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด

จำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง ครูผู้สอนร้อยละ 48.15 มีนักเรียนในแต่ละ
ห้องเป็นจำนวนระหว่าง 15-25 คน รองลงมาร้อยละ 37.04 มีนักเรียนเป็น
จำนวนระหว่าง 26-35 คน

ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูผู้สอน
ส่วนมาก ร้อยละ 44.44 มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 5 ปี รองลงมาร้อยละ
37.04 มีประสบการณ์สอนระหว่าง 6-10 ปี

การเข้าร่วมสัมมนาหรือการอบรมเกี่ยวกับการสอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต โดยใช้ทักษะกระบวนการ ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 62.96 ไม่
เคยเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนา มีเพียงร้อยละ 37.04 เท่านั้นที่ครูผู้สอน
เคยเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนา สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากการสัมมนาหรือ
อบรมเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 60.00 ได้รับประโยชน์มาก รองลงมา ร้อยละ 20.00
ได้รับประโยชน์มากที่สุดและ ปานกลาง เป็นจำนวนเท่ากัน

1.2 ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
ของครู

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามเกณฑ์การประเมินความรู้
ทักษะกระบวนการในการสอน

เกณฑ์การประเมิน	จำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของครูที่ผ่านเกณฑ์
ดีมาก	9	33.33
ดี	3	11.11
ค่อนข้างดี	12	44.44
พอใช้	2	7.41
แก้ไข	1	3.70

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 44.44 ผ่านเกณฑ์
การประเมินในระดับค่อนข้างดี รองลงมาร้อยละ 33.33 ผ่านเกณฑ์การประเมิน
ในระดับดีมาก ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.70 ต้องแก้ไข

1.3.1 ข้อมูลด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูที่ได้
จากการสังเกตการสอนดังตารางที่ 5 - ตารางที่ 16

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นตระหนักในปัญหาและความจำเป็น

พฤติกรรมการสอน	N=6	ร้อยละของ พฤติกรรม การสอน
การใช้ปัญหาเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน	4	66.67
ครูใช้สื่ออุปกรณ์การสอน เพื่อเป็นการนำผู้เรียนเข้าสู่ปัญหา	4	66.67
ครูนำนักเรียนเข้าสู่ปัญหา โดยการใช้		
กรณีตัวอย่าง	2	33.33
สถานการณ์จำลอง	-	-
การใช้คำถาม	6	100
การสนทนา	3	50.00
การบรรยายของครู	4	66.67
การอ่านจากแบบเรียน	2	33.33
การตั้งคำถามจากเนื้อหา	3	50.00
เกม	-	-
เพลง	-	-
นิทาน	-	-
บทบาทสมมติ	-	-
ละคร	-	-
การใช้บัตรคำสั่ง	5	83.33
เพิ่มเติม การสาธิต	1	16.67

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการสอน	N=6	ร้อยละของ
		พฤติกรรม การสอน
ครูส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสนอปัญหาจากการเรียน	4	66.67
ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากการทำงานกลุ่ม	5	83.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่แท้จริง	4	66.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้สรุปประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนอภิปรายถึงผลดี ผลเสีย ที่เกิดจากปัญหา	5	83.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในด้านความจำเป็นที่ จะต้องแก้ไขปัญหา	4	66.67
ครูส่งเสริม กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการแก้ปัญหา	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนบันทึกผลการสรุปประเด็นปัญหา เพิ่มเติม	2	33.33
ครูสรุปประเด็นปัญหา		
ประเด็นปัญหาถูกตั้งมาจากใบตรงาน		
ครูบรรยายให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการแก้ปัญหา		
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นปัญหา		

จากตารางที่ 5 การสังเกตการสอนพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็นดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูทั้งหมด ร้อยละ 100 ปฏิบัติในการนำนักเรียนเข้าสู่ปัญหาโดยการใช้คำถาม

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมากรองลงมา ร้อยละ 83.33 ปฏิบัติ ได้แก่ การนำนักเรียนเข้าสู่ปัญหาโดยการใช้อัตราค่าสั่ง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากการทำงานกลุ่ม และการให้ผู้เรียนอภิปรายถึงผลดี ผลเสียที่เกิดจากปัญหา

พฤติกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติ ร้อยละ 66.67 ครูใช้วิธีการบรรยาย การใช้ปัญหาเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนเสนอปัญหาจากการเรียน การฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่แท้จริง และการฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในด้านความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหา

พฤติกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติ ร้อยละ 50.00 ใช้วิธีการสนทนาและการตั้งคำถามจากเนื้อหา

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.67 ปฏิบัติ คือ การนำนักเรียนเข้าสู่ปัญหาโดยการสาธิต

พฤติกรรมการสอนที่ไม่ปรากฏว่าครูคนใดปฏิบัติเลย ได้แก่ การนำผู้เรียนเข้าสู่ปัญหาโดยการใช้อุปกรณ์จำลอง เกม เพลง นิทาน บทบาทสมมติ และละคร

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกความตามใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นที่ 2 การคิดวิเคราะห์วิจารณ์

พฤติกรรมการสอน	ร้อยละของ	
	N=6	พฤติกรรมการสอน
ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็นในด้าน		
สาเหตุของปัญหา	3	50.00
องค์ประกอบของปัญหา	-	-
ครูฝึกให้ผู้เรียนเรียงเรียงความคิดเป็นลำดับขั้นตอนตามเหตุผลในด้าน		
สาเหตุของปัญหา	2	33.33
องค์ประกอบของปัญหา	4	66.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนพิจารณาแยกแยะ เปรียบเทียบ ข้อเท็จจริงในด้าน		
สาเหตุของปัญหา	2	33.33
องค์ประกอบของปัญหา	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนเชื่อมโยงข้อมูลในด้าน		
สาเหตุของปัญหา	2	33.33
องค์ประกอบของปัญหา	1	16.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนสรุปสาเหตุของปัญหาโดยวิธี		
อภิปราย	2	33.33
ระดมความคิด	4	66.67
การทำงานกลุ่ม	3	50.00
การใช้คำถาม	5	83.33
เกม	-	-
การบรรยาย	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล		
ครูฝึกให้ผู้เรียนฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนบันทึกผลในด้าน		
สาเหตุของปัญหา	2	33.33
องค์ประกอบของปัญหา	4	66.67

จากตารางที่ 6 การสังเกตการสอนพบว่าครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นที่ 2
คิดวิเคราะห์วิจารณ์ ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 83.33 ปฏิบัติคือ การฝึกให้ผู้
เรียนสรุปสาเหตุของปัญหาโดยการใช้อำนาจ

พฤติกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติรองลงมา ร้อยละ 66.67 ได้แก่ การฝึก
ให้ผู้เรียนเรียบเรียงความคิดเป็นลำดับขั้นตอนตามเหตุผลในด้านองค์ประกอบของ
ปัญหา การฝึกให้ผู้เรียนสรุปสาเหตุของปัญหาโดยการระดมความคิด และการ
บันทึกผลในด้านองค์ประกอบของปัญหา

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนน้อยที่สุดปฏิบัติ ร้อยละ 16.67 ได้แก่ การ
ฝึกให้ผู้เรียนเชื่อมโยงข้อมูลในด้านองค์ประกอบของปัญหา และการฝึกให้ผู้เรียน
อภิปรายและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล พฤติกรรมการสอนที่ปรากฏว่า ครู
ไม่ปฏิบัติเลย ได้แก่ การกระตุ้นให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็นในด้านองค์ประกอบ
ของปัญหา การฝึกให้ผู้เรียนสรุปสาเหตุของปัญหาโดยใช้เกม

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นการสร้างทางเลือกหลากหลาย

พฤติกรรมการสอน	N=6	ร้อยละของ พฤติกรรม การสอน
ครูแนะนำให้ผู้เรียนได้แสวงหาแนวทางหรือวิธีการ ในการแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี โดยการ		
อภิปราย	2	33.33
การใช้คำถาม	2	33.33
การทำงานกลุ่ม	4	66.67
ระดมสมอง	1	16.67
ครูส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี	2	33.33
ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี	2	33.33
ครูส่งเสริมให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นแนวทาง หรือวิธีการแก้ปัญหอย่างเป็นระบบและถูกต้อง	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนบันทึกแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาทั้งหมด	4	66.67
ครูแนะนำให้นักเรียนคาดการณ์ถึงแนวทางหรือวิธีการ ที่ใช้แก้ปัญหา	2	33.33
ครูแนะนำให้นักเรียนใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม มาใช้ในการเสนอแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหา เพิ่มเติม	2	33.33
ครูไม่แนะนำให้เรียนเสนอวิธีการแก้ปัญหาหลายวิธี		

จากตารางที่ 7 การสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นที่ 3 การสร้างทางเลือกหลาย

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 66.67 ปฏิบัติ ได้แก่ การแนะนำให้ผู้เรียนแสวงหาแนวทางหรือวิธีการในการแก้ปัญหาหลายๆ วิธี โดยการทำงานกลุ่ม และการฝึกให้ผู้เรียนบันทึกแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาทั้งหมด

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.67 ปฏิบัติ คือ การแนะนำให้ผู้เรียนแสวงหาแนวทางหรือวิธีการในการแก้ปัญหาหลายๆ วิธี โดยการระดมสมอง และจากการสังเกตเพิ่มเติม พบว่าครูไม่เห็นให้ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ วิธี

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของครูจําแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นที่ 4 การประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือก

พฤติกรรมการสอน	N=6	ร้อยละของ พฤติกรรม การสอน
ครูฝึกให้ผู้เรียนหาวิธีการแก้ปัญหาแต่ละวิธีมาอภิปรายเพื่อพิจารณาผลดี ผลเสีย และผลที่เกิดจากปัญหา	1	16.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนหาวิธีการแก้ปัญหาแต่ละวิธีมาเปรียบเทียบผลที่จะเกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจ	1	16.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนพิจารณาวิธีการแต่ละวิธีอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจ	1	16.67
ครูเน้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล	1	16.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยยึดหลักประชาธิปไตย	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนร่วมกันตัดสินใจโดยระบบกลุ่ม	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหด้วยตนเอง	1	16.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้หลาย ๆ วิธีผสมผสานกัน	1	16.67
ครูแนะนำให้ผู้เรียนบันทึกผลการตัดสินใจเลือกวิธีการหรือแนวทางในการแก้ปัญหา	2	33.33
เพิ่มเติม ครูทบทวนวิธีการที่นักเรียนเสนอทุกวิธีและสรุปวิธีการทั้งหมด		

จากตารางที่ 8 การสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นที่ 4 การประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือก ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมากร้อยละ 33.33 ปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกให้ผู้เรียนร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา โดยยึดหลักประชาธิปไตย การฝึกให้ผู้เรียนร่วมกันตัดสินใจโดยระบอบกลุ่ม การแนะนำให้ผู้เรียนบันทึกผลการตัดสินใจเลือกวิธีการหรือแนวทางในการแก้ปัญหา

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนขั้นการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ

พฤติกรรมการสอน	N=6	ร้อยละของ พฤติกรรม การสอน
การสาธิตวิธีการวางแผนการดำเนินงานก่อนการวางแผน	1	16.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน	3	50.00
ครูบรรยายขั้นตอนการวางแผนให้นักเรียนก่อนแล้วให้นักเรียนวางแผน	2	33.33
ครูใช้คำถามเพื่ออธิบายวิธีการวางแผนงาน	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนวางแผนการทำงานด้วยตนเอง	1	16.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนวางแผนงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	3	50.00
ครูฝึกให้ผู้เรียนบันทึกแผนการดำเนินงานและขั้นตอนการปฏิบัติ	3	50.00
ครูฝึกให้ผู้เรียนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง	1	16.67
ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง	2	33.33
ครูฝึกให้ผู้เรียนชี้แจงแผนงานให้เข้าใจ	2	33.33
เพิ่มเติม แผนงานถูกกำหนดมาแล้วในบัตรคำสั่ง		

จากตารางที่ 9 การสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนขั้นการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 50.00 ปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกให้ผู้เรียนกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การวางแผนงานร่วมกันเป็นกลุ่มและการบันทึกการดำเนินงานและขั้นตอนการปฏิบัติ

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.67 ปฏิบัติ ได้แก่ ครูสาธิตการวางแผนการดำเนินงานก่อนการวางแผน การฝึกให้ผู้เรียนวางแผนการทำงานด้วยตนเอง และการฝึกให้ผู้เรียนแบ่งหน้าที่และรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง

จากการสังเกตเพิ่มเติม พบว่าพฤติกรรมในการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัตินั้น แผนงานถูกกำหนดมาจากบัตรคำสั่ง

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นการปฏิบัติด้วยความชื่นชม

พฤติกรรมการสอน	N=6	ร้อยละของ พฤติกรรม การสอน
ครูฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดโดยวิธี		
การศึกษาค้นคว้าจากบัตรกำหนดงาน	3	50.00
ศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดหรือมุมหนังสือ	2	33.33
ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือแบบเรียน	3	50.00
การสัมภาษณ์	-	-
การทัศนศึกษา	-	-
การทดลอง	4	66.67
การทำแบบฝึกหัด	2	33.33
การตอบคำถาม	2	33.33
ระบุ สิ่งเกิดการสาธิตการทดลอง	1	16.67
การเขียนแผนผังที่ตั้งเมืองหลวง	1	16.67
ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานด้วยตนเอง	4	66.67
ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานทุกคน	4	66.67
ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	6	100
ครูสอดแทรกคุณธรรมในการทำงานให้แก่ผู้เรียน	4	66.67
ครูเตรียมเอกสาร ข้อมูลและอุปกรณ์เพื่อการปฏิบัติ ของนักเรียน	5	83.33
ครูเน้นให้ผู้เรียนรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนเอง	1	16.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนสรุปผลจากการปฏิบัติงาน	1	16.67
ครูฝึกให้ผู้เรียนบันทึกผลการปฏิบัติงาน	6	100

จากตารางที่ 10 การสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นการปฏิบัติด้วยความชื่นชม ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูทั้งหมด ร้อยละ 100 ปฏิบัติคือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และฝึกให้ผู้เรียนบันทึกผลการปฏิบัติงาน

พฤติกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติรองลงมา ร้อยละ 83.33 คือ ครูเตรียมเอกสาร ข้อมูล และอุปกรณ์เพื่อการปฏิบัติของนักเรียน

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.67 ปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติงานตามแผนงาน โดยการสังเกตการสาธิตการทดลอง การเขียนแผนผังที่ตั้งเมืองหลวง เน้นให้ผู้เรียนรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และการฝึกให้ผู้เรียนสรุปผลจากการปฏิบัติงาน

พฤติกรรมการสอนที่ไม่มีครูผู้ใดปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติงานตามแผนงานโดยการสัมภาษณ์ และทัศนศึกษา

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นการประเมินผลในระหว่างปฏิบัติ

พฤติกรรมการสอน	N=6	ร้อยละของ พฤติกรรม การสอน
ครูฝึกให้ผู้เรียนตรวจสอบผลงานในระหว่างการ ปฏิบัติงานโดยวิธี		
การใช้คำถาม	4	66.67
การตรวจผลงานด้วยตัวนักเรียนเอง	1	16.67
การใช้แบบทดสอบวัดความรู้	1	16.67
การใช้แบบประเมินผลการทำงาน	1	16.67
การทำงานกลุ่ม	-	-
ครูฝึกให้ผู้เรียนประเมินผลการทำงานของผู้อื่น	-	-
ครูเป็นผู้ตรวจสอบผลงานของนักเรียนในระหว่าง ปฏิบัติงาน	5	83.66
ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพิจารณาหาข้อบกพร่องของงานและเสนอ แนวทางแก้ไข	2	33.33
ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ไขงานของตนเอง	2	33.33
ครูบอก อธิบาย ชี้แจง ข้อบกพร่องของงานแก่ผู้เรียน	4	66.67

จากตารางที่ 11 การสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนขั้นที่ 7 การประเมินผลในระหว่างปฏิบัติ ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 83.66 ปฏิบัติ คือ ครูเป็นผู้ตรวจสอบผลงานของนักเรียนในระหว่างปฏิบัติงาน

พฤติกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติรองลงมา ร้อยละ 66.67 ได้แก่ การฝึกให้ผู้เรียนตรวจสอบผลงานในระหว่างปฏิบัติ โดยการตรวจผลงานในระหว่างการปฏิบัติงานโดยวิธีการใช้คำถาม และ ครูบอก อธิบาย ชี้แจง ข้อบกพร่องของงานแก่ผู้เรียน

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.67 ปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกให้ผู้เรียนตรวจสอบผลงานในระหว่างปฏิบัติงาน โดยวิธีการตรวจผลงานด้วยตัวนักเรียนเอง การใช้แบบทดสอบวัดความรู้ และ การใช้แบบประเมินผลการทำงาน

พฤติกรรมการสอนที่ปรากฏว่าไม่มีครูปฏิบัติ ได้แก่ การตรวจสอบผลงานในระหว่างปฏิบัติโดยการทำงานกลุ่ม และการฝึกให้ผู้เรียนประเมินผลการทำงานของผู้อื่น

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นการปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ

พฤติกรรมการสอน	N=6	ร้อยละของ พฤติกรรม การสอน
ครูส่งเสริมแนะนำให้ผู้เรียนแก้ไขงานของตนเอง	4	66.67
ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนแก้ไขงานของตนเองให้ถูกต้อง	2	33.33
ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ไขงานจากการทำงานกลุ่ม	-	-
ครูฝึกให้ผู้เรียนรายงานผลการปรับปรุงงานของตน	1	16.67
ครูส่งเสริมให้นักเรียนเสนอวิธีการแก้ไขงานของ ตนเองก่อนปรับปรุงงาน	-	-

จากตารางที่ 12 การสังเกตการสอนพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นที่ 8
การปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมากร้อยละ 66.67 ปฏิบัติ คือ ครูส่งเสริม
แนะนำให้ผู้เรียนแก้ไขงานของตนเอง

พฤติกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติรองลงมา ร้อยละ 33.33 ครูกระตุ้นให้
ผู้เรียนแก้ไขงานของตนเองให้ถูกต้อง

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.67 ปฏิบัติ คือการฝึก
ให้ผู้เรียนรายงานผลการปรับปรุงงานของตน

พฤติกรรมการสอนที่ไม่ปรากฏว่าครูผู้ใดปฏิบัติ ได้แก่ การส่งเสริมให้
ผู้เรียนแก้ไขงานจากการทำงานกลุ่ม และการส่งเสริมให้นักเรียนเสนอวิธีการ
แก้ไขงานของตนเองก่อนปรับปรุงงาน

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นการประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

พฤติกรรมการสอน	N=6	ร้อยละของ พฤติกรรม การสอน
นักเรียนแสดงผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน	2	33.33
นักเรียนรายงานผลงานจากการปฏิบัติงาน	6	100
นักเรียนนำผลงานจัดป้ายนิเทศ	2	33.33
ครูให้คำชมเชย ยกย่อง ผลงานของนักเรียน	5	83.33
ครูส่งเสริมให้นักเรียนจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน	2	33.33
ครูให้คำแนะนำ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน	6	100

จากตารางที่ 13 การสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นที่ 9
การประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

พฤติกรรมการสอนที่ครูทั้งหมด ร้อยละ 100 ปฏิบัติ คือ การให้คำแนะนำ
เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน และการที่นักเรียนรายงานผลงานจากการ
ปฏิบัติงาน

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 83.33 ปฏิบัติรองลงมา คือ
การให้คำชมเชย ยกย่อง ผลงานของนักเรียน

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนแต่ละชั้น จำแนกตามจำนวนครั้งที่สังเกต

จำนวน ครูผู้สอน	จำนวนครั้งที่ ได้รับการ สังเกต	จำนวนครั้งที่สังเกตพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการในแต่ละชั้น								
		ชั้นที่1	ชั้นที่2	ชั้นที่3	ชั้นที่4	ชั้นที่5	ชั้นที่6	ชั้นที่7	ชั้นที่8	ชั้นที่9
คนที่ 1	6	6	6	1	-	5	6	3	2	6
คนที่ 2	4	4	4	4	-	-	4	4	-	2
คนที่ 3	4	4	1	-	-	-	4	2	-	4
คนที่ 4	3	3	3	3	1	3	3	3	2	3
คนที่ 5	2	2	2	-	-	2	2	2	2	2
คนที่ 6	3	3	2	3	2	3	3	3	1	3
รวม	22	22	18	11	3	10	22	17	7	20
ร้อยละ		100	81.82	50	13.64	45.45	100	72.27	31.82	90.90

จากตารางที่ 14 การสังเกตพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการในแต่ละชั้นของการสอน พบว่า

พฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการที่ครูปฏิบัติทั้งหมด ร้อยละ 100 คือ ชั้นที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น และชั้นที่ 6 การปฏิบัติด้วยความชื่นชม

พฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการที่ครูปฏิบัติรองลงมา ร้อยละ 90.90 คือ ชั้นที่ 9 การประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

พฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุด ร้อยละ 13.64 คือ ชั้นที่ 4 การประเมินผลและตัดสินใจเลือกทางเลือก

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนครบกระบวนการจำแนกตามจำนวนครั้งและจำนวนหน่วยย่อยการเรียนในการสังเกตการสอน

จำนวนครั้ง ในการสังเกต	จำนวนครั้งของพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการ		จำนวนหน่วย ย่อยในการ สังเกต	จำนวนครั้งของพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการ	
	ครบกระบวนการ	ไม่ครบกระบวนการ		ครบกระบวนการ	ไม่ครบกระบวนการ
22	1	21	6	1	5
ร้อยละ	4.55	95.45		16.67	88.33

จากตารางที่ 15 การสังเกตการสอนพบว่าในแต่ละครั้ง พฤติกรรมของผู้สอน ร้อยละ 95.45 ไม่สามารถใช้ทักษะกระบวนการในการสอนได้ครบกระบวนการ และมีเพียงร้อยละ 4.55 เท่านั้น ที่สามารถใช้ทักษะกระบวนการในการสอนได้ครบกระบวนการ และจากการสังเกตการสอนในแต่ละ 1 หน่วยย่อยการเรียนพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูร้อยละ 88.33 ไม่สามารถสอนได้ครบกระบวนการ และมีเพียงร้อยละ 16.67 เท่านั้นที่สามารถสอนได้ครบกระบวนการ

1.3.2 ข้อมูลด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูที่ได้
จากแบบสอบถาม สำหรับครูผู้สอน ดังตารางที่ 16-26

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะ
กระบวนการในการสอนของครูชั้นที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความ
จำเป็น

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
1.	วิธีการใช้สื่อหรืออุปกรณ์การสอนเพื่อให้ผู้เรียน เกิดความสนใจ		
	ใช้ปัญหา เป็นสื่อกระตุ้นความสนใจ	15	55.56
	ใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา	18	66.67
	สนทนาเกี่ยวกับปัญหาจากบทเรียน	13	48.15
	บรรยายเนื้อหาจากการบทเรียน	8	29.63
	ให้นักเรียนอ่านแบบเรียนแล้วซักถาม	5	18.52
	ให้นักเรียนเป็นผู้เสนอปัญหาจากประสบการณ์ ระบุ ค้นคว้าจากเอกสาร	13 1	48.12 3.70
2.	วิธีการปฏิบัติที่กระตุ้นให้ผู้เรียน "คิด"		
	ยกตัวอย่างปัญหาที่พบ	20	74.07
	ใช้สื่อการสอนเป็นการตั้งปัญหา	7	25.93
	ใช้สถานการณ์ซึ่งเป็นปัญหา	14	51.85
	เล่านิทานแล้วขมวดปมปัญหา	6	22.22
	ใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา	16	59.26
	ระบุ นักเรียนเสนอปัญหาจากที่พบ	1	3.70

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
3.	กระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนใจ เห็นความสำคัญและต้องการที่จะแก้ไขปัญหา อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่จะ ได้รับจากปัญหา	16	59.26
	ใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นผลที่จะได้รับจากปัญหา	12	44.44
	บรรยายให้นักเรียนทราบผลที่จะเกิดจากปัญหา	4	14.81
	ใช้วิธีการทำงานกลุ่มเพื่อให้นักเรียนระดมความคิด	22	81.48

จากตารางที่ 16 แสดงว่าครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
ขั้นที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น ดังนี้

ด้านการใช้สื่อหรืออุปกรณ์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก
สนใจ ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 66.67 ใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา รอง
ลงมา ร้อยละ 55.56 ใช้ปัญหาเป็นสื่อกระตุ้นความรู้สึก ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ
3.70 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร

ด้านวิธีการปฏิบัติที่กระตุ้นให้ผู้เรียน "คิด" ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ
74.07 ยกตัวอย่างปัญหาที่พบ รองลงมา ร้อยละ 59.26 ใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียน
เข้าใจปัญหา ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 3.70 ครูผู้สอนระบุว่านักเรียนเสนอปัญหาจากที่พบ

ด้านกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนใจ เห็นความสำคัญ
และต้องการที่จะแก้ไขปัญหา ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 81.48 ใช้วิธีการทำงาน
กลุ่มเพื่อให้นักเรียนระดมความคิด รองลงมา ร้อยละ 59.26 ใช้วิธีการอภิปราย
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่จะได้รับจากปัญหา ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 14.81
ใช้วิธีการบรรยายให้นักเรียนทราบผลที่เกิดจากปัญหา

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะ
กระบวนการในการสอนชั้นที่ 2 การคิดวิเคราะห์วิจารณ์

ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
เมื่อผู้เรียนเห็นความจำเป็นในการแก้ปัญหา ลำดับ การสอนในขั้นต่อไปคือ		
การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหา	18	66.67
การแสวงหาวิธีการในการแก้ปัญหา	4	14.81
การวางแผนการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา	11	40.77
การสอนเนื้อหาจากบทเรียน	3	11.11
วิธีการสอน เทคนิคการสอนและกิจกรรมการเรียน การสอนที่นำมาใช้เพื่อฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์วิจารณ์		
อภิปราย	24	88.89
การสังเกต	16	59.26
การสาธิต	16	59.26
การทำงานกลุ่ม	24	88.89
การบรรยาย	13	48.15
การใช้คำถาม	20	74.07
การค้นคว้า	21	77.78
การระดมความคิด	19	70.37
การใช้บัตรคำสั่ง	12	44.44

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
N=27		
วิธีการปฏิบัติของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์		
ค้นหาสาเหตุของปัญหา	11	40.74
พิจารณาถึงความจำเป็นมาของปัญหา	5	18.52
พิจารณาถึงส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ได้แก่ สิ่งของ บุคคล สถานการณ์ ฯลฯ	15	55.56
ระบุ สร้างทางเลือกหลากหลาย	7	25.93
การบันทึก	7	3.70
หาวิธีการแก้ปัญหา	1	3.70

จากตารางที่ 17 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
ขั้นที่ 2 คิดวิเคราะห์วิจารณ์ ดังนี้

ในด้านลำดับการสอนขึ้นต่อจากเมื่อผู้เรียนเห็นความจำเป็นในการแก้
ปัญหา ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 66.67 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาสาเหตุของ
ปัญหา ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 11.11 สอนเนื้อหาจากบทเรียน

ในด้านวิธีการสอน เทคนิคการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำ
มาใช้เพื่อฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 88.89 ใช้วิธีการ
อภิปรายและการทำงานกลุ่ม ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 44.44 ใช้บัตรคำสั่ง

ในด้านวิธีการปฏิบัติของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ครูผู้สอน
ส่วนมากร้อยละ 55.56 การพิจารณาถึงส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ได้แก่ สิ่งของ
บุคคล สถานการณ์ ฯลฯ ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.70 ระบุถึงการบันทึกและหา
วิธีการแก้ปัญหา

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นการสร้างทางเลือกหลากหลาย

ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
วิธีการที่ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ปัญหา		
การอภิปรายร่วมกันทั้งชั้น	14	51.85
การอภิปรายร่วมกันเป็นกลุ่ม	20	74.07
การใช้คำถาม	6	22.22
การบรรยาย	3	11.11
วิธีการสนับสนุนให้ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี		
กระตุ้นโดยใช้คำถาม	16	59.26
การใช้บัตรคำสั่ง	6	22.22
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็นอย่างเสรี	25	92.59
ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้เรียนในการเสนอแนวทางแก้ปัญหา	11	40.74
การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น โดยการ		
ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่	19	70.37
ให้คำแนะนำกระตุ้นให้กำลังใจผู้เรียนเสมอ	11	40.74
สร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง	16	59.26
ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	15	55.56
ระบุ การอภิปรายภายในกลุ่ม	1	3.70

จากตารางที่ 18 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
 ชั้นที่ 3 การสร้างทางเลือกหลากหลาย ดังนี้

ด้านวิธีการที่ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ปัญหา ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ
 74.07 ใช้การอภิปรายร่วมกันเป็นกลุ่ม ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 11.11 ใช้วิธีการ
 บรรยาย

ด้านวิธีการสนับสนุนให้ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี ครูผู้
 สอนส่วนมาก ร้อยละ 92.59 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็นอย่างเสรี
 ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 22.22 การใช้บัตรคำสั่ง

ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ
 70.37 ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ
 3.70 ครูผู้สอนระบุงถึงการอภิปรายภายในกลุ่ม

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะ
กระบวนการในการสอนชั้นการประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือก

ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
กระบวนการในการตัดสินใจที่ผู้เรียนเลือกวิธีการปฏิบัติงาน		
พิจารณาผลดี ผลเสีย ของวิธีการแก้ปัญหาแต่ละวิธี	14	51.85
เปรียบเทียบผลที่จะเกิดขึ้นของแนวทางแต่ละวิธี	11	40.74
เน้นการใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา	11	40.74
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายวิธีการแก้ปัญหาแต่ละวิธี	12	44.44
เน้นให้ผู้เรียนตัดสินใจด้วยความรอบคอบ	9	33.33
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจร่วมกันเป็นกลุ่ม	15	55.55
วิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาหรือ แนวทางในการแก้ปัญหา		
ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาเพียงวิธีเดียว	-	-
ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ วิธีผสมผสานกัน	22	81.48
ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาให้นักเรียน	-	-
ตัดสินใจร่วมกันโดยระบบกลุ่ม	18	66.67
ครูและนักเรียนร่วมกันตัดสินใจ	7	25.93

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
 ชั้นที่ 4 การประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือก ดังนี้

ด้านกระบวนการในการตัดสินใจที่ผู้เรียนเลือกวิธีการปฏิบัติงาน ครูผู้
 สอนส่วนมากร้อยละ 51.85 พิจารณาผลดี ผลเสีย ของวิธีการแก้ปัญหาแต่ละวิธี
 ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 33.33 เน้นให้ผู้เรียนตัดสินใจด้วยความรอบคอบ

ด้านวิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาหรือแนว
 ทางในการแก้ปัญหา ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 81.48 ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้
 ปัญหาหลาย ๆ วิธีผสมผสานกัน ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 25.93 ครูและนักเรียน
 ร่วมกันตัดสินใจ สำหรับวิธีการที่ครูไม่ปฏิบัติ ได้แก่ การตัดสินใจเลือกวิธีการแก้
 ปัญหาเพียงวิธีเดียว และ ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหานั้นนักเรียน

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนขั้นการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
	N=27	
สิ่งที่กระทำก่อนที่ผู้เรียนปฏิบัติ		
สาธิตการวางแผนงาน	3	11.11
ครูบรรยายขั้นตอนและการวางแผน	6	22.22
ครูและนักเรียนร่วมมือกันวางแผนงาน	9	33.33
ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนวางแผนงานด้วยตนเอง	7	25.93
ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนโดยการทำงานกลุ่ม	19	70.37
ระบุ การวางแผนถูกกำหนดมาแล้วในบัตรงาน	1	3.70

จากตารางที่ 20 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนขั้นการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 70.37 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนงานโดยการทำงานกลุ่ม รองลงมา ร้อยละ 25.93 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนด้วยตนเอง ร้อยละ 22.22 ครูบรรยายขั้นตอนการวางแผน ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.70 ครูผู้สอนระบุถึงการวางแผนถูกกำหนดมาแล้วในบัตรงาน

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นการปฏิบัติด้วยความชื่นชม

ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
สิ่งที่ผู้เรียนกระทำในชั้นของการปฏิบัติงาน		
ปฏิบัติการทดลอง	22	81.48
การศึกษาค้นคว้า	23	85.19
การทำงานกลุ่ม	27	100.00
การตอบคำถาม	16	59.26
การสัมภาษณ์	7	25.93
ทัศนศึกษา	3	11.11
การทำแบบฝึกหัด	15	55.56
ระบุ สิ่งเกิดการสาธิตของครู	1	3.70
วิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียนยืนยันขั้นแข็งและตั้งใจในการปฏิบัติงาน		
ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติงานด้วยตนเอง	14	51.85
ชี้แจง อธิบาย บอก เพื่อสอดแทรกคุณธรรม ที่ดีในการปฏิบัติงาน	9	33.33
ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะปฏิบัติ	10	37.04
ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้เรียนให้รับผิดชอบหน้าที่ ของตนเอง	16	59.26
ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนด	15	55.56

ตารางที่ 21 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการสอนชั้นที่ 6
ชั้นการปฏิบัติด้วยความชื่นชม ดังนี้

ในด้านสิ่งที่คุณเรียนกระทำในชั้นของการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนทั้งหมดร้อยละ 100 ใช้วิธีการทำงานกลุ่ม รองลงมาร้อยละ 85.19 ใช้วิธีศึกษาค้นคว้า ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.70 ระบุถึง สังเกตการสาธิตของครู

ในด้านวิธีการส่งเสริมให้คุณเรียนขยันขันแข็งและตั้งใจในการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 59.26 ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้เรียนให้รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง รองลงมา ร้อยละ 55.56 ส่งเสริมให้คุณเรียนปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนด ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 33.33 ชี้แจง อธิบาย บอก เพื่อสอดแทรกคุณธรรมที่ดีในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นการประเมินผลในระหว่างปฏิบัติ

ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
การประเมินผลงานในระหว่างการปฏิบัติงาน		
ประเมิน	27	100.00
ไม่ประเมิน	-	-
ผู้ที่ทำการประเมิน		
ครูผู้สอน	9	33.33
นักเรียน	7	25.93
ครูและนักเรียนร่วมกัน	19	70.37
สิ่งที่ครูปฏิบัติในระหว่างที่นักเรียนปฏิบัติงาน		
ตรวจผลงานของนักเรียนเพื่อชี้แจงข้อบกพร่อง	20	74.07
ใช้แบบทดสอบให้นักเรียนสอบเพื่อประเมินความรู้ ของนักเรียน	6	22.22
ใช้แบบประเมินผลงาน	4	14.81
ใช้คำถามเพื่อประเมินผลงานของนักเรียน	8	29.63
ใช้คำถามนำชี้แจง บอก เพื่อเสริมประสิทธิภาพของงาน	15	55.56

จากตารางที่ 22 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
 ชั้นที่ 7 การประเมินผลในระหว่างปฏิบัติงาน ดังนี้

ด้านการประเมินผลงานในระหว่างการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนทั้งหมด
 ร้อยละ 100 ทำการประเมินผลงานในระหว่างการปฏิบัติงาน

ผู้ที่ทำการประเมินผลงานในระหว่างการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนส่วนมาก
 ร้อยละ 70.37 ตอบว่า ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลงาน รองลงมา ร้อยละ
 33.33 ครูผู้สอนทำการประเมินและส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 25.93 นักเรียนเป็นผู้
 ประเมินผลงาน

ด้านสิ่งที่ครูปฏิบัติในระหว่างนักเรียนปฏิบัติงาน ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ
 74.07 ตรวจสอบผลงานของนักเรียนเพื่ออธิบายข้อบกพร่อง รองลงมา ร้อยละ
 55.56 ให้คำแนะนำ ชี้แจง บอกเพื่อเสริมประสิทธิภาพของงาน ส่วนน้อยที่สุด
 ร้อยละ 14.81 ใช้แบบประเมินผลงาน

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นการปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
	N=27	
การส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ไขปรับปรุงงานของตนเอง		
ทุกครั้ง	13	48.15
บ่อยครั้ง	9	33.33
บางครั้ง	5	18.52
ไม่เคยใช้เลย	-	

จากตารางที่ 23 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้น
การปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ ครูผู้สอนร้อยละ 48.15 ให้ผู้เรียนแก้ไขปรับปรุงงาน
ของตนเองทุกครั้ง ร้อยละ 33.33 ส่งเสริมบ่อยครั้ง มีส่วนน้อย ร้อยละ 18.52
ส่งเสริมบางครั้ง

ตารางที่ 24 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นการประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
N=27		
สิ่งที่ครูปฏิบัติหลังจากนักเรียนทำงานเสร็จ		
ชมเชย ยกย่อง ผลงาน ของนักเรียน	20	74.07
นำผลงานของนักเรียนจัดป้ายนิเทศ	9	33.33
จัดแสดงผลงานของนักเรียน	13	48.15
ให้นักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน	20	74.07
ให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของงาน	16	59.26

จากตารางที่ 24 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้น
การประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ ครูผู้สอน ร้อยละ 74.07 ชมเชย
ยกย่องผลงานของนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
ร้อยละ 59.26 ให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของงาน ร้อยละ 48.15
จัดแสดงผลงานของนักเรียน ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 33.33 นำผลงานจัดป้ายนิเทศ

ตารางที่ 25 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการใช้วิธีการสอนและสื่อ
การสอน

ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
วิธีสอนที่ใช้เพื่อให้การใช้ทักษะกระบวนการในการสอน		
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บรรลุผลสำเร็จ		
บรรยาย	18	66.67
อภิปราย	20	74.07
การใช้คำถาม	23	85.19
สถานการณ์จำลอง	17	62.96
กรณีตัวอย่าง	23	85.19
การศึกษาค้นคว้า	25	92.59
เล่นิทาน	11	40.74
ละคร	4	14.81
การสาธิต	23	85.19
กระบวนการกลุ่ม	26	96.30
การแสดงบทบาทสมมติ	13	48.15
การเชิญวิทยากร	4	14.81
ระบุ การสังเกตการทดลอง	1	3.70
อุปกรณ์การสอนที่ใช้ประกอบการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน		
ของจริง	26	96.30
รูปภาพ บัตรคำ	22	81.48
สไลด์	6	22.22
แบบเรียน	22	81.48
กระดานดำ, ชอล์ก	21	77.78

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
ของจำลอง	19	70.37
แผนภูมิ แผนผัง	19	70.37
เทปบันทึกเสียง	13	48.15
บัตรกำหนดงาน	19	70.37
ระบุ อุปกรณ์การทดลอง	1	3.70
วีดีโอ	2	7.41
ชุดการสอน	1	3.70
อุปกรณ์การสอนที่ใช้มากที่สุด และสามารถทำให้ผู้เรียน		
บรรลุวัตถุประสงค์		
ของจริง	23	85.19
รูปภาพ บัตรคำ	16	59.26
สไลด์	2	7.41
แบบเรียน	8	29.63
กระดานดำ, ชอล์ก	2	18.52
ของจำลอง	8	29.63
แผนภูมิ แผนผัง	5	18.52
เทปบันทึกเสียง	2	7.41
บัตรกำหนดงาน	10	37.04
ระบุ วีดีโอ	1	3.70
การใช้สื่อประกอบในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน		
ครบทุกขั้นตอน	-	-
ใช้ประกอบในหลาย ๆ ขั้นตอนของการสอน	18	66.67
ใช้เพียงขั้นตอนหนึ่งเท่านั้น	8	29.63
ใช้เพียงขั้นที่ 1 เท่านั้น	-	-
ระบุ ใช้เพียงขั้นตอนที่เห็นว่าเหมาะสม	1	3.70

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ในด้าน การใช้วิธีการสอน และสื่อการสอน ดังนี้

ด้านวิธีการสอนเพื่อให้การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตบรรลุผลสำเร็จ ครูผู้สอน ร้อยละ 96.30 ใช้วิธีการ กระบวนการกลุ่ม รองลงมา ร้อยละ 92.59 การศึกษาค้นคว้า ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.70 การสังเกตการทดลอง

ด้านอุปกรณ์การสอนที่ใช้ประกอบการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 96.30 ใช้ของจริง รองลงมา ร้อยละ 81.48 ใช้รูปภาพ บัตรคำ และแบบเรียน ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.70 ระบุถึงการใช้อุปกรณ์ การทดลอง และชุดการสอน

ด้านอุปกรณ์การสอนที่ใช้มากที่สุดและสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ ครูผู้สอน ร้อยละ 85.19 ใช้ ของจริง รองลงมา ร้อยละ 59.26 คือ รูปภาพ บัตรคำ ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.70 ระบุถึงวีดีโอ

ด้านการใช้สื่อประกอบการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ครูผู้สอน ส่วนมาก ร้อยละ 66.67 ใช้ประกอบในหลาย ๆ ชั้นของการสอน รองลงมา ร้อยละ 29.63 ใช้เพียงชั้นใดชั้นหนึ่งเท่านั้น สำหรับการใช้อุปกรณ์ประกอบการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอน ที่ครูไม่ปฏิบัติ ได้แก่ การใช้อุปกรณ์ครบทุกชั้นตอน และใช้เพียงชั้นที่ 1 เท่านั้น

ตารางที่ 26 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
การสอนแต่ละขั้นของทักษะกระบวนการ

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
N=27		
แต่ละครั้งในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขั้นตอนที่สามารถปฏิบัติได้ทุกครั้ง		
ขั้นที่ 1	ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น	18 66.67
ขั้นที่ 2	คิดวิเคราะห์หาคำชี้แจง	19 70.37
ขั้นที่ 3	การสร้างทางเลือกหลากหลาย	6 22.22
ขั้นที่ 4	การประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือก	10 37.04
ขั้นที่ 5	การวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ	13 48.15
ขั้นที่ 6	การปฏิบัติด้วยความชื่นชม	9 33.33
ขั้นที่ 7	การประเมินผลงานในระหว่างปฏิบัติ	11 40.74
ขั้นที่ 8	การปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ	8 29.63
ขั้นที่ 9	การประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ	4 14.81

แต่ละครั้งในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขั้นตอนที่ไม่สามารถปฏิบัติได้

ขั้นที่ 1	ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น	1 3.70
ขั้นที่ 2	คิดวิเคราะห์หาคำชี้แจง	3 11.11
ขั้นที่ 3	การสร้างทางเลือกหลากหลาย	4 14.81
ขั้นที่ 4	การประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือก	3 11.11
ขั้นที่ 5	การวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ	2 7.41
ขั้นที่ 6	การปฏิบัติด้วยความชื่นชม	2 7.41
ขั้นที่ 7	การประเมินผลงานในระหว่างปฏิบัติ	1 3.70
ขั้นที่ 8	การปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ	1 3.70
ขั้นที่ 9	การประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ	3 11.11
ระบุ	ปฏิบัติได้ทุกขั้นตอน	14 51.85

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
ขั้นตอนที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจาก		
ชั้นที่ 9 เนื่องจากรวมอยู่ในชั้นที่ 1-8 เมื่อปฏิบัติ ครบจะเกิดชั้นที่ 9	1	3.70
ชั้นที่ 2 เนื่องจากนักเรียนขาดความรู้ในการคิดวิเคราะห์	1	3.70
ชั้นที่ 6 เนื่องจากขาดอุปกรณ์การทดลอง	3	11.11
ไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหา	1	3.70
ท่านใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตหรือไม่		
ใช่	26	96.30
ไม่ใช่	1	3.70
ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนทักษะกระบวนการครบทั้ง 9 ชั้น		
จบแต่ละครั้งของการสอน	-	-
จบบทเรียน 1 บทเรียน	9	33.33
จบหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้	13	48.15
สอนไม่ครบทักษะกระบวนการ 9 ชั้น	9	33.33
ระบุ จบภาคการศึกษา	1	3.70
จบปีการศึกษา	1	3.70
สอนให้ครบกระบวนการทำงาน	1	3.70
เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ทุกบทเรียนสามารถใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ได้ครบกระบวนการ		
ได้	13	48.51
ไม่ได้	14	51.85

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
	N=27	
เนื้อหาบทที่ไม่สามารถใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ได้ครบกระบวนการ		
สารเคมี		
จักรวาลและอวกาศ		
ประวัติศาสตร์		
ชาติไทย		
เนื่องจาก อุปกรณ์การทดลองไม่เพียงพอ เนื้อหาไกลตัวเด็ก ลักษณะเนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมกับทักษะกระบวนการ จำนวนและระยะเวลาที่ผู้เรียนผ่านทักษะกระบวนการ ในแต่ละชั้น		
ผ่านครบทุกชั้นตอน ทุกบทเรียน	6	22.22
ผ่านครบทุกชั้นตอน ทุกหน่วยการเรียนรู้	9	33.33
ผ่านครบทุกชั้นตอน ทุกภาคการศึกษา	7	25.93
ผ่านครบทุกชั้นตอน ทุกปีการศึกษา	4	14.81
ระบุ ผ่านครบทุกชั้นตอนบางบทเรียน	1	3.70
ผ่านไม่ครบทุกชั้นตอน เนื่องจากเนื้อหา มาก	1	3.70
ความเหมาะสมของการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	27	100.00

จากตารางที่ 26 แสดงถึงจำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในแต่ละชั้นของการสอนดังนี้

แต่ละครั้งในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นตอนที่สามารถปฏิบัติได้ทุกครั้ง ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 70.37 ปฏิบัติขั้นที่ 2 คิดวิเคราะห์วิจารณ์ รองลงมา ร้อยละ 66.67 ขั้นที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น

แต่ละครั้งของการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 51.85 ตอบว่าปฏิบัติได้ทุกชั้นตอน รองลงมา ร้อยละ 14.81 ครูไม่สามารถปฏิบัติในขั้นที่ 3 การสร้างทางเลือกหลากหลาย

การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูผู้สอนเกือบทั้งหมด ร้อยละ 96.30 สอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ นอกจากนี้ครูผู้สอน ร้อยละ 48.15 สามารถใช้ทักษะกระบวนการในการสอนครบทั้ง 9 ชั้น เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ และเมื่อจบบทเรียน ร้อยละ 33.33 ครูผู้สอน ร้อยละ 33.33 สอนไม่ครบทักษะกระบวนการทั้ง 9 ชั้น

ด้านเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอน ร้อยละ 48.51 สามารถใช้ทักษะกระบวนการในการสอนเนื้อหาได้ทุกบทเรียน และ ร้อยละ 51.85 ไม่สามารถใช้ได้ครบทุกบทเรียน ครูผู้สอนระบุถึงเนื้อหาที่ไม่สามารถสอนได้ครบกระบวนการ ได้แก่ สารเคมี จักรวาลและอวกาศ ประวัติศาสตร์ชาติไทย โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจาก อุปกรณ์การทดลองไม่เพียงพอ ลักษณะเนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมกับทักษะกระบวนการ และเนื้อหาไกลตัวเด็ก

ด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนครบกระบวนการ ครูผู้สอน ร้อยละ 33.33 สามารถนำผู้เรียนผ่านทักษะกระบวนการในแต่ละชั้นได้ครบทุกชั้นตอนทุกหน่วยการเรียนรู้ ร้อยละ 25.93 ผ่านครบทุกชั้นตอนทุกภาคการศึกษา และ ร้อยละ 22.22 ผ่านครบทุกชั้นตอนทุกบทเรียน ความเหมาะสมของการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนทั้งหมด ร้อยละ 100 เห็นว่า เหมาะสม

1.4 ข้อมูลด้านการได้รับการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนรวมทั้งปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ดังตารางที่ 27 - ตารางที่ 33

ตารางที่ 27 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ลำดับ	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
1.	การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงานในการพัฒนาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตโดยใช้ทักษะกระบวนการ		
	มี	14	51.85
	ไม่มี	13	48.15
	ระยะเวลาที่ใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนงาน		
	ปีการศึกษาละครั้ง	6	22.22
	ภาคเรียนละครั้ง	6	22.22
	เดือนละครั้ง	-	-
	สัปดาห์ละครั้ง	2	7.41
2.	การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	มี	14	51.85
	ไม่มี	13	48.15

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
3.	การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	จัดทำ	25	92.59
	ไม่จัดทำ	2	7.41
	แผนงานที่จัดทำ		
	แผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน	13	48.15
	แผนงานการเตรียมสื่อ อุปกรณ์การสอนที่ เหมาะกับการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน	13	48.15
	แผนงานการจัดหาวิธีสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับ การใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	13	48.15
	แผนงานการทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอน	9	33.33
	แผนงานการเตรียมและศึกษาเนื้อหาเพื่อ ให้สามารถใช้ทักษะกระบวนการได้ อย่างเหมาะสม	8	29.63

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
4.	ระยะเวลาที่ใช้และแผนงานที่จัดทำเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	จัดเตรียมแผนงานครั้งละ 1 บทเรียน	10	37.04
	จัดเตรียมแผนงานครั้งละ 1 หน่วยการเรียนรู้	12	44.44
	จัดเตรียมแผนงานครั้งละ 1 ภาคเรียน	3	11.11
	จัดเตรียมแผนงานครั้งละ 1 ปีการศึกษา	2	7.41
	ระบุ จัดเตรียมแผนการสอนเป็นรายชั่วโมง	1	3.70
	ไม่จัดทำ	1	3.70
5.	การได้รับนโยบายในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	ได้รับการอบรมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	6	22.22
	มีความสามารถในการสอนดี	-	-
	สมัครใจสอนเอง	17	62.96
	ผู้บริหารพิจารณาให้สอน	7	25.93
	ระบุ เป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกวิชา	2	7.41

จากตารางที่ 27 แสดงถึงจำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงานในการพัฒนาการสอน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตโดยใช้ทักษะกระบวนการ ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ
51.85 มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงาน ระยะเวลาในการกำหนด
นโยบายและแผนงาน ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 22.22 กำหนดแผนงานและ
นโยบายปีการศึกษาละครั้งและภาคเรียนละครั้ง

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการใช้ทักษะ
กระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 51.85 มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย

การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ
92.59 จัดทำแผนงาน มีเพียงร้อยละ 7.41 ไม่จัดทำ สำหรับแผนงานที่จัดทำขึ้น
ครูผู้สอนร้อยละ 48.15 จัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการ
สอน แผนงานการเตรียมสื่อ อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอน และแผนงานการจัดหาวิธีสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียน
การสอนที่เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอน
ส่วนมาก ร้อยละ 44.44 จัดเตรียมแผนงานครั้งละ 1 หน่วยการเรียนรู้ รองลงมา
ร้อยละ 37.04 จัดเตรียมแผนงานครั้งละ 1 บทเรียน

การได้รับนโยบายในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 62.96 สมัครใจสอนเอง รองลงมา
ร้อยละ 25.93 ผู้บริหารพิจารณาให้สอน

ตารางที่ 28 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการได้รับความรู้ความ
เข้าใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ลำดับ	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
1.	วิธีการได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต		
	ผู้บริหารประชุมชี้แจง	8	29.63
	ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	11	40.74
	ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการจากภายใน โรงเรียน	4	14.81
	ได้รับการบรรยายจากวิทยากร	7	25.93
	ได้รับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสาร	23	85.19
2.	วิธีการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือก ใช้วิธีสอนเทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียน การสอน ให้เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน		
	ได้รับการอบรมสัมมนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	8	29.63
	ได้รับการอบรมสัมมนาจากภายในโรงเรียน	3	11.11
	ได้รับการประชุมชี้แจงจากผู้บริหาร	10	37.04
	ได้รับจากการบรรยายของวิทยากร	7	25.93
	ได้รับจากการศึกษาดูงาน	4	14.81
	ได้รับจากการศึกษาเอกสาร	23	85.19

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
3.	การได้รับหนังสือ เอกสาร ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
	ได้รับเพียงพอแก่ความต้องการ	4	14.81
	ได้รับแต่ไม่เพียงพอ	22	81.48
	ไม่ได้รับ	1	3.70
	ได้รับจากหน่วยงาน (N=26)		
	กรมวิชาการ	22	84.61
	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	5	19.23
	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	2	7.69
	กลุ่มโรงเรียน	-	-
	โรงเรียน	2	7.69
4.	การได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	ได้รับ	22	81.48
	ไม่ได้รับ	5	18.52
	วิธีการได้รับ (N=22)		
	ผู้บริหารประชุมชี้แจง	6	27.27
	อบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	7	31.82
	อบรมจากภายในโรงเรียน	1	4.55
	แลกเปลี่ยนความรู้และความร่วมมือจากกลุ่มโรงเรียน อำเภอ จังหวัด	4	18.18

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
	การบรรยายจากวิทยากร	6	27.27
	การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร	16	72.73
5.	การได้รับแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	ได้รับ	20	74.07
	ไม่ได้รับ	7	25.93
	ได้รับจากหน่วยงาน (N=20)		
	กรมวิชาการ	16	80.00
	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	4	20.00
	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	-	-
	กลุ่มโรงเรียน	1	5.00
	โรงเรียน	2	10.00
6.	การจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วยตนเอง		
	จัดทำ	23	85.19
	ไม่จัดทำ	4	14.81
	ได้รับการสนับสนุนจาก (N=23)		
	การศึกษาค้นคว้าเอกสารอย่างเพียงพอ	9	39.13
	การจัดหาตัวอย่างแผนการสอนที่เน้นการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนให้ศึกษา	8	34.87
	คำแนะนำของวิทยากร	2	8.70
	คำแนะนำจากผู้บริหาร	10	43.48
	ระบุ ศึกษาจากเอกสารที่มีอยู่	1	4.35

จากตารางที่ 28 แสดงถึงจำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามการได้รับความรู้ความเข้าใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ดังนี้

วิธีการได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 85.19 ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสาร รองลงมาร้อยละ 40.74 ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วิธีการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 85.19 ได้รับจากการศึกษาเอกสาร รองลงมาร้อยละ 37.04 ได้รับการประชุมชี้แจงจากผู้บริหาร

การได้รับหนังสือ เอกสาร ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 81.48 ได้รับแต่ไม่เพียงพอแก่ความต้องการ ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 84.61 ได้รับหนังสือ เอกสารจากกรมวิชาการ รองลงมาร้อยละ 19.23 ได้รับจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

การได้รับความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 81.48 ได้รับความรู้ ความเข้าใจ โดยที่ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 72.73 ได้รับความรู้ ความเข้าใจ โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร รองลงมาร้อยละ 31.82 ได้รับการอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การได้รับแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 74.07 ได้รับแผนการสอน โดยที่ครูผู้สอนร้อยละ 80.00 ได้รับจากกรมวิชาการ รองลงมาร้อยละ 20.00 ได้รับจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

การจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วยตนเอง ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 85.19 จัดทำแผนการสอนด้วยตนเอง มีเพียงร้อยละ 14.81 ไม่จัดทำแผนการสอน ซึ่งการจัดทำครูผู้สอนร้อยละ 43.48 ได้รับการสนับสนุนจากคำแนะนำของผู้บริหาร รองลงมาร้อยละ 39.13 ได้รับการสนับสนุนจาก การศึกษาค้นคว้าเอกสารอย่างเพียงพอ

ตารางที่ 29 จำนวนและค่าร้อยละของครูจําแนกตามสภาพการได้รับการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
1.	ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการสนับสนุนและพัฒนาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	ผู้บริหาร	14	51.85
	ผู้นิเทศการสอน	10	37.04
	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	1	3.70
	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	7	25.93
	หัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	4	14.81
	ระบุ ครูผู้สอน	1	3.70
2.	สิ่งที่ได้รับและส่งผลต่อการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นอย่างดี		
	เอกสาร หนังสือ เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	23	85.19
	งบประมาณในการสนับสนุนอย่างเต็มที่	-	-
	สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติการสอน	1	3.70
	การบริการสื่อการสอนอย่างเพียงพอ	4	14.81
	การนิเทศและการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	4	14.81
	ระบุ ไม่ได้รับ	1	3.70
	ได้รับไม่เพียงพอต่อการสอน	1	3.70

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
3.	การได้รับการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
	ได้รับ	17	62.96
	ไม่ได้รับ	10	37.04
	ระยะเวลาที่ได้รับการนิเทศ (N=17)		
	ทุกสัปดาห์	1	5.88
	ทุกเดือน	5	29.41
	ทุกภาคเรียน	6	35.29
	ระบุ ทุกปี	1	5.88
	แล้วแต่ความเหมาะสม	3	17.65
4.	ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	ผู้บริหาร	14	51.85
	ฝ่ายวิชาการ	8	29.63
	หัวหน้าสาย	-	-
	หัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	1	3.70
	ระบุ ไม่มีผู้นิเทศ	5	18.52
	ครูในระดับชั้นนี้เทศกันเอง	1	3.70
5.	การนิเทศสามารถพัฒนาการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้ อย่างมีประสิทธิภาพ		
	ใช่	15	55.56
	ไม่ใช่	12	44.44

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
6.	การได้รับการสนับสนุนให้นำสื่อประกอบการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต		
	ได้รับ	16	59.26
	ไม่ได้รับ	11	40.74
	วิธีการสนับสนุน (N=16)		
	จัดสรรทรัพยากรใช้สื่อการสอน	3	18.75
	เชิญวิทยากรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการ ใช้สื่อและการผลิตสื่อ	3	18.75
	จัดเอกสารความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและการ ผลิตสื่อการสอน	10	62.50
	จัดอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	3	18.75
	ระบุ การแนะนำของผู้บริหาร	1	6.25
	เจ้าหน้าที่ของห้องโสต	1	6.25
7.	การได้รับการส่งเสริมให้ผลิตสื่อประกอบการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ด้วยตนเอง		
	ได้รับ	19	70.37
	ไม่ได้รับ	8	29.63

จากตารางที่ 29 แสดงถึงจำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตาม
สภาพการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ดังนี้

ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการสนับสนุนและพัฒนาการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอน

ส่วนมากร้อยละ 51.85 ตอบว่าผู้ที่มอบบทบาทที่สุดคือผู้บริหาร รองลงมาร้อยละ 37.04 คือผู้นิเทศการสอน

สิ่งที่ได้รับและส่งผลต่อการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นอย่างดี ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 85.19 ได้รับจากเอกสาร หนังสือ เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน รองลงมาร้อยละ 14.81 ได้รับการบริการสื่อการสอนและการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

การได้รับการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 62.96 ได้รับการนิเทศ ซึ่งระยะเวลาที่ได้รับการนิเทศ ครูผู้สอนมากร้อยละ 35.29 ได้รับการนิเทศการสอนทุกภาคเรียน รองลงมาร้อยละ 29.41 ได้รับทุกเดือน

ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 51.85 ตอบว่าผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ คือ ผู้บริหาร รองลงมาร้อยละ 29.63 คือ ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนร้อยละ 55.56 สามารถพัฒนาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากได้รับการนิเทศการสอน แต่ครูผู้สอนร้อยละ 44.44 ตอบว่าไม่ใช่

การได้รับการส่งเสริมให้นำสื่อประกอบการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างประสบการณ์ชีวิต ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 59.26 ได้รับการสนับสนุน ซึ่งวิธีการในการสนับสนุนครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 62.50 ได้รับการสนับสนุนจากการจัดหาเอกสารความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและการผลิตสื่อการสอนให้ศึกษา

การได้รับการส่งเสริมให้ผลิตสื่อประกอบการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วยตนเอง ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 70.37 ได้รับการส่งเสริม มีเพียงร้อยละ 29.63 ไม่ได้รับการส่งเสริม

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาด้านนโยบาย และแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนา			
การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต			
โดยใช้ทักษะกระบวนการ	3.15	0.76	ปานกลาง
ด้านแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน			
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถม			
ศึกษาปีที่ 5	2.96	0.83	ปานกลาง
ระยะเวลา ในการกำหนดนโยบายและแผนงานการใช้			
ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริม			
ประสบการณ์ชีวิต	2.74	1.04	ปานกลาง
ด้านนโยบายการจัดครูเข้าสอนกลุ่มสร้างเสริม			
ประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2.93	1.30	ปานกลาง
รวม	2.95	0.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 30 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ระดับปัญหาด้านนโยบาย และแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

ครูผู้สอนประสบปัญหาด้านนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีปัญหาในด้านการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายในการพัฒนาการสอน ด้านแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการ นโยบายการจัดครูเข้าสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระยะเวลาในการกำหนดนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาด้านการได้รับความรู้ความเข้าใจการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน กลุ่มสร้างเสริม			
ประสบการณ์ชีวิต	2.93	1.30	ปานกลาง
การได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	3.11	1.13	ปานกลาง
การได้รับหนังสือ เอกสาร เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.07	1.12	ปานกลาง
ความพอเพียงของเอกสาร หนังสือ เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	3.07	1.09	ปานกลาง
การได้รับโอกาสในการเข้าร่วมอบรม สัมมนา			
เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	3.41	1.19	ปานกลาง
การได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนการสอนที่เน้น การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต			
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.30	1.18	ปานกลาง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การได้รับความร่วมมือในการจัดทำแผนการสอน ที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.00	1.09	ปานกลาง
ความรู้ ความสามารถในการจัดทำแผนการสอน ที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5	3.19	0.98	ปานกลาง
รวม	3.14	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 31 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ระดับปัญหาการได้รับความรู้ ความเข้าใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนประสบปัญหาการได้รับความรู้ ความเข้าใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการได้รับโอกาสในการเข้าร่วมอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน การได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน และการได้รับความร่วมมือในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการใช้เทคนิค
วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ความเหมาะสมของการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ กับเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2.70	0.90	ปานกลาง
ความเหมาะสมของการใช้ทักษะกระบวนการในการ สอนกับระยะเวลา	2.85	0.97	ปานกลาง
ความเหมาะสมของการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2.56	0.96	ปานกลาง
ความเหมาะสมของการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกับการทำงานกลุ่ม	2.37	1.06	น้อย
การเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอน	2.63	0.99	ปานกลาง
การเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับการ ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	2.63	1.02	ปานกลาง
การเลือกใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอน	2.52	1.00	ปานกลาง
การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนตามลำดับ ขั้นตอนครบทั้ง 9 ขั้นตอนในแต่ละครั้งของการสอน	3.29	1.05	ปานกลาง
การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนตามลำดับ ขั้นตอนครบทั้ง 9 ขั้นตอนในการสอน 1 หน่วย การเรียนรู้	3.15	1.15	ปานกลาง
การสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการสามารถพัฒนา ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต	2.85	0.97	ปานกลาง
การสอนในชั้นตระหนักรู้ปัญหาและความจำเป็น	2.41	1.16	น้อย

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การสอนในขั้นคิดวิเคราะห์วิจารณ์	2.52	1.17	ปานกลาง
การสอนในขั้นการสร้างทางเลือกหลากหลาย	2.70	1.21	ปานกลาง
การสอนในขั้นการประเมินและตัดสินใจเลือก ทางเลือก	2.78	1.10	ปานกลาง
การสอนในขั้นการวางแผนและกำหนดขั้นตอน ในการปฏิบัติ	2.74	1.04	ปานกลาง
การสอนในขั้นการประเมินผลในระหว่างปฏิบัติ	2.48	1.17	น้อย
การสอนในขั้นการปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ	2.37	1.09	น้อย
การสอนในขั้นการประเมินผลรวมเพื่อให้เกิด ความภูมิใจ	2.37	1.09	น้อย
รวม	2.67	1.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 32 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ระดับปัญหาการใช้เทคนิค
วิธีสอน ที่เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนอยู่ในระดับ ปานกลาง
ครูผู้สอนประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคนิควิธีสอนที่เหมาะสมกับการ
ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหา
เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนตามลำดับขั้นตอนครบทั้ง 9 ขั้น ใน
แต่ละครั้งของการสอน และในแต่ละ 1 หน่วยการเรียนรู้ ความเหมาะสมของการ
ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกับระยะเวลา และการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตโดยใช้ทักษะกระบวนการในการ
สอน ส่วนที่มีปัญหาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เป็นปัญหาในด้านการสอนขั้นตระหนัก
ในปัญหาและความจำเป็น การสอนขั้นการปฏิบัติด้วยความชื่นชม ขั้นการประเมินผล
ในระหว่างปฏิบัติ ขั้นการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นเสมอ และขั้นการประเมินผลรวม
เพื่อให้เกิดความภูมิใจ

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาด้านการได้รับการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้ทักษะ กระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.04	1.14	ปานกลาง
การได้รับการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการใน การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างสม่ำเสมอ	3.04	1.29	ปานกลาง
ความรู้ความสามารถของผู้นิเทศเกี่ยวกับการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2.96	1.40	ปานกลาง
ระยะเวลาที่ใช้ในการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.07	1.36	ปานกลาง
การติดตามผลการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.00	1.28	ปานกลาง
การนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศการสอนเพื่อ พัฒนาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	2.70	1.18	ปานกลาง
การได้รับโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2.96	1.10	ปานกลาง

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ความรู้ความสามารถในการใช้สื่อประกอบการ ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2.70	1.12	ปานกลาง
ความพอเพียงของสื่อประกอบการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.15	1.11	ปานกลาง
การผลิตสื่อประกอบการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.00	1.15	ปานกลาง
รวม	2.96	1.21	ปานกลาง

จากตารางที่ 33 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ระดับปัญหาการสนับสนุน
การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

ครูผู้สอนประสบปัญหาการได้รับการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาด้านความพอเพียงของสื่อ
ประกอบการใช้ทักษะกระบวนการ ระยะเวลาที่ใช้ในการนิเทศการสอน การได้รับ
การส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน และการได้รับการนิเทศ
การใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ตอนที่ 2 ด้านการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

2.1 ข้อมูลด้านการส่งเสริมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน รวมทั้งปัญหาการส่งเสริมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ที่ได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารดังตารางที่ 34-40

ตารางที่ 34 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	25	92.59
	หญิง	2	7.41
2	อายุ		
	25-35 ปี	2	7.41
	36-45 ปี	9	33.33
	46-55 ปี	14	51.85
	มากกว่า 55 ปี	2	7.41
3	ประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียน		
	1-5 ปี	5	15.52
	6-10 ปี	6	22.22
	11-15 ปี	8	29.63
	มากกว่า 15 ปี	8	29.63

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
4	ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนนี้		
	น้อยกว่า 1 ปี	-	-
	1-5 ปี	14	51.85
	6-10 ปี	10	37.04
	11-15 ปี	1	3.70
	มากกว่า 15 ปี	2	7.41
5	จำนวนครูในโรงเรียน		
	น้อยกว่า 15 คน	10	37.04
	15-25 คน	8	29.63
	26-35 คน	4	14.81
	36-45 คน	3	11.11
	มากกว่า 45 คน	2	7.41
6	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
	ปริญญาตรี	25	92.59
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	7.41
7	สาขาที่สำเร็จการศึกษา		
	บริหารการศึกษา	10	37.04
	ประถมศึกษา	7	29.93
	ภูมิศาสตร์	4	14.81
	เกษตรศาสตร์	2	7.41
	ดนตรี	1	3.70
	พลศึกษา	2	7.41
	ศิลปศึกษา	1	3.70

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
8	ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
	มี	16	59.26
	ไม่มี	11	40.74
9	การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน		
	ได้รับ	24	88.89
	ไม่ได้รับ	3	11.11
	หน่วยงานที่จัดการอบรม (N=24)		
	กรมวิชาการ	23	95.83
	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	12	50.00
	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	3	12.50
	ระบุ กลุ่มโรงเรียนมัธยมต้น	1	4.17
	จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรม (N=24)		
	1 ครั้ง	4	16.67
	2 ครั้ง	6	25.00
	3 ครั้ง	4	16.67
	มากกว่า 3 ครั้ง	10	41.67
10	การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
	ได้รับ	14	51.85
	ไม่ได้รับ	13	48.15

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
หน่วยงานที่จัดการอบรม (N=14)			
	กรมวิชาการ	11	78.57
	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	5	35.71
	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	1	7.14
จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรม (N=14)			
	1 ครั้ง	4	28.57
	2 ครั้ง	4	28.57
	3 ครั้ง	2	14.29
	มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป	4	28.57
11	การได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอน		
	ดี	13	48.15
	ไม่ดี	14	51.85
12	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอนสามารถนำไปใช้ประโยชน์		
	มาก	6	22.22
	ปานกลาง	16	59.26
	น้อย	3	11.11
	ไม่ได้ประโยชน์	2	7.41

จากตารางที่ 34 แสดงถึงสถานภาพส่วนตัวของผู้บริหาร ดังนี้

เพศ ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 92.59 เป็นเพศชาย ร้อยละ 7.41 เป็นเพศหญิง

อายุ ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 51.85 มีอายุระหว่าง 46-55 ปี ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 7.41 มีอายุระหว่าง 25-35 ปี และมากกว่า 55 ปี

ประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียน ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 29.63 มีประสบการณ์การบริหารมากกว่า 15 ปี และ 11-15 ปี ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 15.52 ระหว่าง 1-5 ปี

ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนนี้ ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 51.85 มีประสบการณ์ระหว่าง 1-5 ปี ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 3.70 มีประสบการณ์ระหว่าง 11-15 ปี

จำนวนครูในโรงเรียน ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 37.04 มีจำนวนครูน้อยกว่า 15 คน ร้อยละ 7.41 มากกว่า 45 คน

ระดับการศึกษา ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 92.59 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 7.41 มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี สาขาที่สำเร็จการศึกษา ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 37.04 สำเร็จการศึกษาสาขาบริหาร-การศึกษา รองลงมา ร้อยละ 29.93 สาขาประถมศึกษา

ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 59.26 มีประสบการณ์ในการสอน ร้อยละ 40.74 ไม่มีประสบการณ์ในการสอน

การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 88.89 ได้รับการอบรมและร้อยละ 11.11 ไม่ได้รับการอบรม หน่วยงานที่จัดการอบรม ผู้บริหารร้อยละ 95.83 ได้รับการอบรมจากกรมวิชาการ ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.17 ได้รับจากกลุ่มโรงเรียนมัธยมต้นสำหรับจำนวนครั้งที่ได้รับการอบรม ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 41.67 ได้รับมากกว่า 3 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 25.00 ได้รับ 2 ครั้ง

การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 51.85 ได้รับการอบรม
ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 48.15 ไม่ได้รับการอบรม หน่วยงานที่จัดการอบรม ผู้
บริหารส่วนมากร้อยละ 78.57 ได้รับการอบรมจากกรมวิชาการ รองลงมา ร้อย
ละ 35.71 ได้รับจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำหรับจำนวนครั้งที่ได้
รับการอบรม ผู้บริหารร้อยละ 28.57 ได้รับการอบรมเป็นจำนวน 1 ครั้ง 2
ครั้ง และมากกว่า 3 ครั้ง เป็นจำนวนเท่ากัน

การได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการ
สอน ผู้บริหารร้อยละ 51.85 ได้รับความรู้ความเข้าใจยังไม่ดีพอ ร้อยละ
48.15 ได้รับความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสามารถ
นำไปใช้ประโยชน์ ผู้บริหารร้อยละ 59.26 ได้รับประโยชน์ปานกลาง รองลงมา
ร้อยละ 22.22 ได้รับประโยชน์มาก ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 7.41 ไม่ได้ประโยชน์

ตารางที่ 35 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามนโยบายและแผนงาน การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
1	การได้รับนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน		
	ได้รับ	26	96.30
	ไม่ได้รับ	1	3.70
	ได้รับนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนจากหน่วยงาน		
	กรมวิชาการ	24	88.89
	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	3	11.11
	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	10	37.04
	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	4	14.81
	กลุ่มโรงเรียน	1	3.70
2	การจัดให้มีการกำหนดนโยบายและแผนงานการพัฒนาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตโดยใช้ทักษะกระบวนการ		
	จัด	25	92.59
	ไม่จัด	2	7.41
	ผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและแผนงาน (N=24)		
	ผู้บริหาร	8	29.63
	ฝ่ายวิชาการ	10	37.04
	คณะครูทั้งหมด	10	37.04
	ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทั้งหมด	10	37.04

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
ระยะเวลาในการกำหนดนโยบายและแผนงาน			
	ปีการศึกษาละครั้ง	8	29.63
	ภาคเรียนละครั้ง	10	37.04
	เดือนละครั้ง	3	11.11
	สัปดาห์ละครั้ง	1	3.70
	ระบุ ทุกครั้งที่มีการประชุมครู		
	เดือนละ 2-3 ครั้ง	1	3.70
	ตลอดเวลา	3	11.11
3	การจัดทำแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	จัดทำ	21	77.78
	ไม่จัดทำ	6	22.22
	แผนงานที่จัดทำ (N=21)		
	แผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน	13	48.15
	แผนการเลือกการใช้สื่อประกอบการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอน	6	22.22
	แผนการเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม กับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	9	33.33
	แผนงานการทำบันทึกการสอน	7	25.93
	แผนงานการเตรียมครูผู้สอนในการใช้ทักษะ กระบวนการ	5	18.52

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
	ระบุ ทำแผนการสอนการใช้ทักษะกระบวนการ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกวัน	1	3.70
	ระยะเวลาในการจัดทำแผนงาน		
	ปีการศึกษาละครั้ง	6	22.22
	ภาคเรียนละครั้ง	5	18.52
	เดือนละครั้ง	9	33.33
	สัปดาห์ละครั้ง	-	-
4	นโยบายการจัดครูเข้าสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดครูที่รับการอบรมการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน	8	29.63
	จัดครูที่มีความสามารถในการสอนดี	15	55.56
	จัดตามความสมัครใจ	10	37.04
	จัดตามความเหมาะสมและจำนวนครู	1	3.70
	ครูประจำชั้นสอนเอง	1	3.70
5	นโยบายที่ทำให้ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบ- การณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำการสอนโดย ใช้ทักษะกระบวนการ		
	มี	27	100.00
	ไม่มี	-	-

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
นโยบายที่จัดทำ			
	จัดอบรม สัมมนา ทางวิชาการ	12	44.44
	เชิญวิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	8	29.63
	สาธิตการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	3	11.11
	สังเกตการสอนของครูที่ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	12	44.44
	ระบุ ให้ศึกษาเอกสาร	3	11.11
	ผู้บริหารประชุมชี้แจง	3	11.11

จากตารางที่ 35 แสดงถึงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ด้านการได้รับนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ผู้บริหารร้อยละ 96.30 ได้รับนโยบายและแผนงาน ร้อยละ 3.70 ไม่ได้รับนโยบายและแผนงาน สำหรับนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 88.89 ได้รับจากกรมวิชาการ ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 3.70 ได้รับจากกลุ่มโรงเรียน

ด้านการจัดทำมีการกำหนดนโยบายและแผนงานการพัฒนาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตโดยใช้ทักษะกระบวนการ ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 92.59 จัดให้มีการกำหนดนโยบายและแผนงาน ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 7.41 ไม่จัดทำมีการกำหนดนโยบายและแผนงาน สำหรับผู้ที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและแผนงาน ร้อยละ 37.04 คือ ฝ่ายวิชาการ คณะครูทั้งหมด และครูผู้

สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระยะเวลาในการกำหนดนโยบายและแผนงาน ร้อยละ 37.04 ภาคเรียนละครั้ง รองลงมา ร้อยละ 29.63 ปีการศึกษาละครั้ง

ด้านการจัดทำแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้บริหารส่วนมาก ร้อยละ 77.78 มีการจัดทำ ร้อยละ 22.22 ไม่จัดทำ สำหรับแผนงานที่จัดทำ ร้อยละ 48.15 จัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการ ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.70 จัดทำแผนการสอนการใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกชั้น ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดทำแผนงาน ผู้บริหาร ร้อยละ 33.33 จัดทำแผนงานเดือนละครั้ง ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 18.52 ภาคเรียนละครั้ง

ด้านนโยบายการจัดครูเข้าสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้บริหารส่วนมาก ร้อยละ 55.56 จัดครูที่มีความสามารถในการสอนดี รองลงมา ร้อยละ 37.04 จัดตามความสมัครใจ

ด้านนโยบายที่ทำให้ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ ผู้บริหารทั้งหมด ร้อยละ 100 มีนโยบายให้ครูพัฒนาการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ สำหรับนโยบายที่จัดทำ ผู้บริหารส่วนมาก ร้อยละ 44.44 จัดอบรมสัมมนา ทางวิชาการ และสังเกตการสอนของครูที่ใช้ทักษะกระบวนการ รองลงมา ร้อยละ 29.63 เชิญวิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ตารางที่ 36 จำนวนและค่าร้อยละ ของผู้บริหารจำแนกตามสภาพการเตรียมการ
สำหรับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
1	การจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต		
	จัด	27	100.00
	ไม่จัด	-	-
	วิธีการจัด		
	ผู้บริหารประชุมชี้แจง	16	59.26
	ส่งเสริมเข้ารับการอบรม สัมมนา กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	17	62.96
	จัดอบรมสัมมนาขึ้นภายในโรงเรียน	5	18.52
	ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้า เอกสารอย่างเพียงพอ	20	74.07
	เชิญวิทยากรบรรยายให้ความรู้	5	18.52
	ระบุ จัดสนทนาทางวิชาการภายในโรงเรียน	1	3.70
	ระยะเวลาที่จัด		
	ปีการศึกษาละครั้ง	5	18.52
	ภาคเรียนละครั้ง	8	29.63
	เดือนละครั้ง	6	22.22
	สัปดาห์ละครั้ง	-	-
	ระบุ เดือนละ 2-3 ครั้ง	2	7.41
	ประชุมพบปะ เพื่อแก้ปัญหาเป็นประจำ	3	11.11
	ประชุมเมื่อมีการประชุมทางวิชาการ	1	3.70
	ตลอดปีการศึกษา	2	7.41
	แล้วแต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด	2	7.41

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
2	การจัดให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เลือกใช้วิธีสอนเทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียน การสอน ให้เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน		
	จัด	24	88.89
	ไม่จัด	3	11.11
	วิธีการจัดให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจ		
	ส่งเข้ารับการอบรม สัมมนา กับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	14	51.85
	จัดอบรมขึ้นภายในโรงเรียน	5	18.52
	ผู้บริหารประชุมชี้แจง	16	59.26
	เชิญวิทยากรบรรยายให้ความรู้	6	22.22
	พาไปศึกษาดูงาน	4	14.81
	จัดหนังสือ เอกสารให้ศึกษาค้นคว้าอย่าง เพียงพอ	21	77.78
	ระยะเวลาที่จัดให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจ		
	ปีการศึกษาละครั้ง	3	11.11
	ภาคเรียนละครั้ง	7	25.93
	เดือนละครั้ง	4	14.81
	สัปดาห์ละครั้ง	-	-
	ระบุ เดือนละ 2-3 ครั้ง	1	3.70
	ประชุมย่อยเป็นสายชั้นเมื่อมีปัญหา	6	22.22
	ตลอดปีการศึกษา	3	11.11

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
3	การได้รับหนังสือ เอกสาร ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน		
	ได้รับเพียงพอกับครู	7	25.93
	ได้รับแต่ไม่เพียงพอกับครู	20	74.07
	ไม่ได้รับ	-	-
	ได้รับจากหน่วยงาน		
	กรมวิชาการ	27	100.00
	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ		
	แห่งชาติ	3	11.11
	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	6	22.22
	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	1	3.70
	กลุ่มโรงเรียน	-	-
4	การจัดให้มีการ ให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาที่ 5		
	จัด	26	96.30
	ไม่จัด	1	3.70
	วิธีการจัด (N=26)		
	ส่งเข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการ	11	40.74
	จัดอบรมสัมมนาขึ้นภายในโรงเรียน	7	25.93
	เชิญวิทยากรบรรยายให้ความรู้	4	14.81
	ส่ง เสริมให้มีความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มโรงเรียน	3	11.11

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
	ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ		
	เอกสาร	21	77.78
	ระบุ ผู้บริหารให้คำปรึกษา	4	14.81
	ระยะเวลาที่จัด		
	ปีการศึกษาละครั้ง	7	25.93
	ภาคเรียนละครั้ง	9	33.33
	เดือนละครั้ง	2	7.41
	สัปดาห์ละครั้ง	3	11.11
	ระบุ เดือนละ 3-4 ครั้ง	1	3.70
	ประชุมเมื่อมีปัญหา	3	11.11
	ให้ครูผู้สอนจัดเอง	2	7.41
5	การได้รับแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะ		
	กระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	ได้รับ	18	66.67
	ไม่ได้รับ	9	33.33
	ได้รับจากหน่วยงาน (N=18)		
	กรมวิชาการ	18	66.67
	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา		
	แห่งชาติ	1	3.70
	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	2	7.41
	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	3	16.67
	กลุ่มโรงเรียน	1	5.56

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
6	การจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	จัดทำ	24	88.89
	ไม่จัดทำ	3	11.11
	ผู้จัดทำ คือ (N=24)		
	ผู้บริหาร	1	4.17
	ฝ่ายวิชาการ	6	25.00
	คณะครูทั้งหมด	2	8.33
	ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทั้งหมด	5	20.83
	ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด	16	66.67
	ระบุ ครูประจำชั้น	2	8.33

จากตารางที่ 36 แสดงถึงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามสภาพการเตรียมการสำหรับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูดังนี้

ด้านการจัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผู้บริหารทั้งหมดร้อยละ 100 จัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในด้านของวิธีการจัดสร้างความรู้ ความเข้าใจ ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 74.07 ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าเอกสารอย่างเพียงพอ รองลงมาร้อยละ 62.96 ส่งเสริมเข้ารับการอบรม สัมมนา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีระยะเวลาในการจัดผู้บริหารร้อยละ 29.63 จัดภาคเรียนละครั้ง รองลงมาร้อยละ 22.22 เดือนละครั้ง

ด้านการจัดให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 88.89 จัดให้มีการให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับวิธีการจัดทำ ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 77.78 จัดหนังสือ เอกสารให้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ รองลงมาร้อยละ 59.26 ผู้บริหารเป็นผู้ประชุมชี้แจง ในด้านระยะเวลาที่จัดทำ ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 25.93 จัดทำภาคเรียนละครั้ง รองลงมาร้อยละ 22.22 ประชุมย่อยเป็นสายชั้นเมื่อมีปัญหา

ด้านการได้รับหนังสือ เอกสาร ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 74.07 ได้รับแต่ไม่เพียงพอกับครู รองลงมาร้อยละ 25.93 ได้รับเพียงพอแก่ครู ผู้บริหารทั้งหมดร้อยละ 100 ได้รับหนังสือเอกสารจากกรมวิชาการ รองลงมาร้อยละ 22.22 ได้รับจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ด้านการจัดให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้บริหารเกือบทั้งหมด ร้อยละ 96.30 จัดให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน ซึ่งวิธีการจัด ผู้บริหารร้อยละ 77.78 ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร รองลงมาร้อยละ 40.74 ส่งเข้ารับ

การอบรมสัมมนาทางวิชาการ สำหรับระยะเวลาในการจัด ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 33.33 จัดภาคเรียนละครั้ง รองลงมาร้อยละ 25.93 จัดปีการศึกษาละครั้ง

ด้านการได้รับแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 66.67 ได้รับแผนการสอน และร้อยละ 33.33 ไม่ได้รับแผนการสอน ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 66.67 ได้รับแผนการสอนจากกรมวิชาการ รองลงมาร้อยละ 16.67 ได้รับจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ด้านการจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 88.89 มีการจัดทำแผนการสอน ร้อยละ 11.11 ไม่จัดทำแผนการสอน สำหรับผู้ที่จัดทำ ผู้บริหารร้อยละ 66.67 ตอบว่าผู้จัดทำคือ ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด รองลงมาคือร้อยละ 25.00 ผู้จัดทำคือ ฝ่ายวิชาการ

ตารางที่ 37 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามสภาพการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
1	การสนับสนุนให้ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดการสอนโดยใช้ทักษะ กระบวนการในการสอน		
	สนับสนุน	27	100.00
	ไม่สนับสนุน	-	-
	วิธีการในการสนับสนุน		
	จัดหาเอกสาร หนังสือ ให้ศึกษาค้นคว้า		
	อย่างเพียงพอ	20	74.07
	จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เต็มที่	7	25.93
	สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานการสอน	15	55.56
	บริการสื่อการสอน	18	66.67
	นิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	14	51.85
	ส่งเข้ารับการอบรม สัมมนา อยู่เสมอ	13	4.81
	ระบุ ผู้บริหารประชุมชี้แจง	1	3.70
2	การจัดให้มีการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการใน การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	จัด	26	96.30
	ไม่จัด	1	3.70

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=27	ร้อยละ
ระยะเวลาที่จัด (N=26)			
	ทุกสัปดาห์	4	15.38
	ทุกเดือน	9	34.62
	ทุกภาคเรียน	11	42.31
	ระบุ เดือนละ 2 ครั้ง	1	3.85
	ตามความเหมาะสม	1	3.85
3	ผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (N=26)		
	ผู้บริหาร	24	92.31
	ฝ่ายวิชาการ	15	57.69
	หัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	6	23.08
	หัวหน้าสาย	3	11.54
	ระบุ ผู้ช่วยผู้บริหาร	1	3.85
	ครูทุกคนช่วยแนะนำซึ่งกันและกัน	1	3.85
4	ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการพัฒนาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
	ผู้บริหาร	4	14.81
	ผู้นิเทศการสอน	3	11.11
	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	4	14.81
	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	1	3.70
	หัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	1	3.70
	ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	20	74.07

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
		N=27	
5	วิธีการสนับสนุนให้ครูใช้สื่อประกอบการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
	สาธิตการใช้สื่อการสอน	3	11.11
	เชิญวิทยากรอบรมความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและผลิตสื่อการสอน	2	7.41
	จัดเอกสารความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	21	77.78
	ระบุ ประชุมชี้แจง	3	11.11
	บริการสื่อจากศูนย์สื่อ	2	7.41
	จัดนิทรรศการแสดงสื่อ	1	3.70
	ไม่สนับสนุน	1	3.70

จากตารางที่ 37 แสดงถึงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามสภาพการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ดังนี้

ด้านการสนับสนุนให้ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ผู้บริหารทั้งหมด ร้อยละ 100 สนับสนุนให้มีการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการสำหรับวิธีการในการสนับสนุน ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 74.07 จัดหาเอกสาร หนังสือ ให้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ รองลงมา ร้อยละ 66.67 บริการด้านสื่อการสอน

ด้านการจัดให้มีการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้บริหารเกือบทั้งหมดร้อยละ 96.30 จัดให้มีการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ระยะเวลาที่จัดผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 42.31 จัดทุกภาคเรียน รองลงมา ร้อยละ 34.62 จัดทุกเดือน

ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้ทักษะ

กระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 92.31 ผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนภายในโรงเรียน คือ
 ผู้บริหาร รองลงมาร้อยละ 57.69 คือ ฝ่ายวิชาการ

ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการพัฒนาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ
 74.07 ตอบว่าผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดคือ ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 รองลงมาร้อยละ 14.81 คือผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

วิธีการสนับสนุนให้ครูใช้สื่อประกอบการใช้ทักษะกระบวนการในการ
 สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารส่วนมาก
 ร้อยละ 77.78 สนับสนุนโดยจัดเอกสารความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน
 รองลงมาร้อยละ 11.11 สาธิตการใช้สื่อการสอน และการประชุมชี้แจง

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาสำหรับผู้บริหาร
ในด้านนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
ของครู

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การได้รับนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอนจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	2.74	1.24	ปานกลาง
ความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบายและ แผนงานในการพัฒนาการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตโดยใช้ทักษะกระบวนการ	2.81	0.98	ปานกลาง
ความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนงานการ ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.00	0.94	ปานกลาง
ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการกำหนด นโยบายและแผนงาน	2.67	1.05	ปานกลาง
การกำหนดนโยบายในการจัดครูเข้าสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2.33	1.25	น้อย
รวม	2.71	1.09	ปานกลาง

จากตารางที่ 38 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ระดับปัญหาด้านนโยบาย และแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้บริหารประสบปัญหาด้านนโยบายและแผนงานการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีปัญหาในด้านความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนงาน การกำหนดนโยบายและแผนงานในการพัฒนาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต การได้รับนโยบายและแผนงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือการกำหนดนโยบายในการจัดครูเข้าสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาสำหรับผู้
บริหารในด้านการเตรียมการสำหรับการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนของครู

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต	2.85	1.27	ปานกลาง
การให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกใช้ วิธีสอน เทคนิคการสอนกิจกรรมการเรียน การสอนให้เหมาะสม กับการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอน	3.00	0.98	ปานกลาง
การจัดโอกาสในการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการ ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	3.30	1.18	ปานกลาง
ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะกระบวนการ	2.78	1.13	ปานกลาง
การได้รับเอกสาร หนังสือ กับระยะเวลาที่ใช้	3.41	1.31	ปานกลาง
ความพอเพียงของเอกสารหรือหนังสือที่ได้รับ	3.11	1.23	ปานกลาง
การสร้างความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผน การสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.04	0.92	ปานกลาง
การได้รับแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับระยะเวลา ที่ใช้	3.26	1.14	ปานกลาง

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ความรู้ ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนที่เน้น การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.11	1.13	ปานกลาง
รวม	3.07	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 39 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ระดับปัญหาด้านการเตรียม
การสำหรับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้บริหารประสบปัญหาการเตรียมการสำหรับการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนของครูอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ปัญหาด้านการได้รับเอกสาร หนังสือ
กับระยะเวลาที่ใช้ ความพอเพียงของเอกสารหนังสือที่ได้รับ การจัดโอกาสใน
การอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน และการได้รับแผน
การสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับระยะเวลาที่ใช้

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ระดับปัญหาสำหรับผู้บริหาร
ในด้านการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การสนับสนุนให้ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สอนโดยใช้ทักษะ กระบวนการ	2.67	1.02	ปานกลาง
ความรู้ความสามารถของผู้นิเทศเกี่ยวกับการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอน	2.85	1.04	ปานกลาง
ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการ นิเทศการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน	2.81	0.98	ปานกลาง
การติดตามผลการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2.89	1.07	ปานกลาง
การพัฒนาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5 หลังจากได้รับการนิเทศ	2.70	0.85	ปานกลาง
การสนับสนุนให้ครูใช้สื่อประกอบการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอนกลุ่มสร้างประสพ- การณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2.74	0.97	ปานกลาง
ความพอเพียงของสื่อประกอบการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3.19	1.22	ปานกลาง
ความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อประกอบการ ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนกลุ่มสร้าง ประสบการณ์ชีวิต	3.22	0.96	ปานกลาง
รวม	2.89	0.01	ปานกลาง

จากตารางที่ 40 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ระดับปัญหาด้านการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้บริหารประสบปัญหา ด้านการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับ ความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อ ความพอเพียงของสื่อ การติดตามผลการนิเทศ และความรู้ความสามารถของผู้นิเทศเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

2.2 ข้อมูลด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู รวมทั้ง ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู ที่ได้รับจากแบบสอบถามสำหรับ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังตารางที่ 41-ตารางที่ 51

ตารางที่ 41 จำนวนและค่าร้อยละ ของนักเรียนจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

ลำดับที่	ข้อความ	ความถี่ N=682	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	319	46.77
	หญิง	363	53.23
2	อายุ		
	9 ปี	4	0.59
	10 ปี	170	24.92
	11 ปี	404	59.24
	12 ปี	90	13.20
	13 ปี	9	1.32
	14 ปี	5	0.73
3	ชั้นที่กำลังเรียน		
	ประถมศึกษาปีที่ 5	682	100.00
4	จำนวนนักเรียนในห้อง (N=27)		
	ต่ำกว่า 10 คน	1	3.70
	11-20 คน	-	-
	21-30 คน	7	25.93
	31-40 คน	16	59.26
	มากกว่า 40 คน	3	11.11

จากตารางที่ 41 แสดงถึงสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน ดังนี้
เพศ นักเรียนร้อยละ 53.23 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 46.77 เป็นเพศชาย
อายุ นักเรียนส่วนมากร้อยละ 59.24 มีอายุ 11 ปี รองลงมาร้อยละ
24.92 มีอายุ 10 ปี ส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 0.59 มีอายุ 9 ปี
ชั้นที่กำลังเรียน นักเรียนร้อยละ 100 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5

จำนวนนักเรียนในห้อง ส่วนมากร้อยละ 59.26 มีนักเรียนระหว่าง
31-40 คน รองลงมาร้อยละ 25.93 มีนักเรียนระหว่าง 21-30 ปี ส่วนน้อยที่
สุดร้อยละ 3.70 มีนักเรียนต่ำกว่า 10 คน

ตารางที่ 42 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นตระหนักในปัญหาและความจำเป็น

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
นักเรียนสนใจบทเรียนมากขึ้นเมื่อมีสื่อ				
ประกอบการสอน	57.62	39.15	2.79	.44
นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกันเป็นกลุ่ม	58.06	36.95	1.55	.44
นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกันทั้งชั้น	36.07	41.35	19.79	2.79
นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกับครู	44.72	29.91	22.29	3.08
นักเรียนสามารถสรุปประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น				
หลังจากการอภิปราย	29.18	47.07	20.09	0.67
นักเรียนอภิปรายผลดีผลเสียที่เกิดจากปัญหา				
ในบทเรียน	29.77	43.59	23.75	2.93
นักเรียนเป็นผู้บันทึกผลการสรุปความคิดเห็น	32.55	41.35	21.99	4.11
รวม	41.14	39.91	16.46	2.49

จากตารางที่ 42 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติในชั้นตระหนักในปัญหาและความจำเป็น นักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 41.14 รองลงมาในระดับปานกลางร้อยละ 39.91

ตารางที่ 43 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนขั้นคิดวิเคราะห์วิจารณ์

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
นักเรียนตอบคำถามและสรุปสาเหตุของปัญหาได้	30.35	51.61	16.57	1.47
นักเรียนเสนอความคิดอย่างมีเหตุผล	29.77	51.31	16.68	2.05
นักเรียนรวบรวมข้อมูลและบอกสาเหตุของปัญหาได้	21.55	57.62	18.33	2.49
นักเรียนระดมความคิดร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อบอกสาเหตุของปัญหา	48.53	40.18	10.70	.59
นักเรียนได้รับการส่งเสริมและกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา	46.92	37.54	13.49	2.05
รวม	35.42	47.65	15.19	1.73

จากตารางที่ 43 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติในขั้นคิดวิเคราะห์วิจารณ์ นักเรียนส่วนมากร้อยละ 47.65 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 35.42 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 44 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการใช้ทักษะ
กระบวนการในการสอนชั้นการสร้างทางเลือกหลากหลาย

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
นักเรียนสามารถบอกแนวทางหรือ วิธีการแก้ปัญหาได้หลายวิธี	21.41	57.04	19.35	2.20
นักเรียนร่วมกันเสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหา จากการทำงานกลุ่ม	49.71	39.88	9.53	.88
รวม	35.56	48.46	14.43	1.54

จากตารางที่ 44 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติในชั้น
การสร้างทางเลือกหลากหลาย นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 48.46 ปฏิบัติอยู่ใน
ระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 35.56 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 45 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นการประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือก

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
นักเรียนอภิปรายผลดี ผลเสีย ของ				
วิธีการแก้ปัญหาแต่ละวิธี	25.21	53.81	19.06	1.91
นักเรียนตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา				
โดยยึดหลักประชาธิปไตย	44.28	33.87	17.60	4.25
นักเรียนตัดสินใจโดยใช้วิธีการแก้ปัญหา				
หลาย ๆ วิธีผสมผสานกัน	26.10	49.83	20.53	3.52
นักเรียนตัดสินใจโดยเลือกวิธีการ				
แก้ปัญหาเพียงวิธีเดียว	20.38	37.54	39.15	2.93
รวม	28.99	43.76	24.09	3.15

จากตารางที่ 45 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติในชั้นการประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือก นักเรียนส่วนมากร้อยละ 43.76 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 28.99 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 46 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนขั้นการวางแผนและกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติ

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
นักเรียนวางแผนการดำเนินงานก่อน				
ลงมือปฏิบัติงาน	52.93	36.07	10.41	.59
นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการ				
วางแผนงาน	52.49	36.36	9.53	1.61
นักเรียนวางแผนร่วมกันเป็นกลุ่ม	64.22	27.27	8.36	.15
นักเรียนบันทึกแผนการ				
ปฏิบัติงาน	33.72	44.72	16.13	5.43
นักเรียนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการ				
ปฏิบัติงาน	55.28	35.63	8.21	.88
รวม	51.73	36.01	10.53	1.73

จากตารางที่ 46 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติของนักเรียนในขั้นการวางแผนและกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติ นักเรียนส่วนมากร้อยละ 51.73 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.01 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 47 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอนในชั้นการปฏิบัติด้วยความชื่นชม

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
นักเรียนปฏิบัติงานในการเรียนตาม				
แผนงานที่กำหนด	51.61	37.98	9.34	1.17
ให้นักเรียนปฏิบัติงานโดยวิธี				
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	36.36	44.72	16.28	2.64
ศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด	39.74	38.42	18.62	3.23
ศึกษาค้นคว้าจากแบบเรียน	57.48	29.47	11.14	1.91
การสัมภาษณ์	18.04	28.59	36.07	17.30
การทัศนศึกษา	15.84	28.74	40.03	15.42
การปฏิบัติทดลอง	39.74	42.08	15.84	2.35
การทำแบบฝึกหัด	70.67	22.43	4.84	2.05
การตอบคำถามจากบัตรงาน	26.39	44.25	24.93	4.40
นักเรียนได้รับกระตุ้นให้ปฏิบัติงาน				
ด้วยความรับผิดชอบ	49.27	40.76	8.80	1.17
นักเรียนบันทึกผลการปฏิบัติงาน	36.07	44.28	16.72	2.93
รวม	40.11	36.52	18.42	4.96

จากตารางที่ 47 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติของนักเรียนในชั้นการปฏิบัติด้วยความชื่นชม นักเรียนส่วนมากร้อยละ 40.11 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.52 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 48 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะ
กระบวนการในการสอนในชั้นการประเมินผลในระหว่างปฏิบัติ

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
นักเรียนรายงานผลการทำงานใน ระหว่างปฏิบัติ	31.82	42.51	21.85	3.81
นักเรียนได้รับการตรวจผลงานจากครู ในระหว่างการปฏิบัติงาน	58.94	28.15	11.58	1.32
นักเรียนได้ทำแบบทดสอบเพื่อประเมิน การทำงาน	39.00	42.82	16.86	1.32
นักเรียนได้ทำแบบประเมินผลการ ทำงาน	25.66	40.76	29.32	4.25
นักเรียนอธิบายชี้แจง ข้อบกพร่องของ งานและเสนอแนวทางแก้ไข	22.14	46.48	26.83	4.55
รวม	35.51	40.15	21.29	3.05

จากตารางที่ 48 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติในชั้น
การประเมินผล นักเรียนส่วนมากร้อยละ 40.15 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
รองลงมาร้อยละ 35.51 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 49 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะ
กระบวนการในการสอนในชั้นการปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้แก้ไขงาน				
ของตนเอง	42.38	40.47	14.52	2.64
นักเรียนแก้ไขงานของตนเองได้ถูกต้อง	35.78	46.92	16.13	1.17
นักเรียนแก้ไขงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	46.77	40.62	11.44	1.17
รวม	41.64	42.67	14.03	1.66

จากตารางที่ 49 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติในชั้น
การปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ นักเรียนส่วนมากร้อยละ 42.67 ปฏิบัติอยู่ในระดับ
ปานกลาง รองลงมาร้อยละ 41.64 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 50 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนในชั้นการประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
นักเรียนแสดงผลงานของตนเอง				
หน้าห้องเรียน	37.10	35.92	22.87	4.11
นักเรียนรายงานผลงานที่เสร็จ				
เรียบร้อยแล้ว	44.72	37.54	15.40	2.35
นักเรียนนำผลงานจัดป้ายนิเทศ	17.30	31.09	29.91	21.70
นักเรียนเสนอผลงานและได้รับ				
คำชมเชยยกย่อง	21.26	48.39	26.69	3.67
นักเรียนเสนอผลงานและได้รับคำ				
แนะนำเพื่อพัฒนางานของ นักเรียน	27.27	48.83	19.94	3.96
รวม	29.53	40.35	22.96	7.16

จากตารางที่ 50 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติในชั้นการประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ นักเรียนส่วนมากร้อยละ 40.35 มีระดับการปฏิบัติงานปานกลาง รองลงมาร้อยละ 29.53 มีการปฏิบัติในระดับมาก

ตารางที่ 51 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาสำหรับนักเรียน
ในด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การได้รับโอกาสในการเสนอความคิดเห็น	2.58	11.11	ปานกลาง
ความพอเพียงของระยะเวลาในการอภิปราย	2.52	1.02	ปานกลาง
การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	2.61	1.15	ปานกลาง
วิธีการในการตัดสินใจตามหลักการประชาธิปไตย ของนักเรียน	2.52	1.10	ปานกลาง
วิธีการวางแผนการทำงานของนักเรียน	2.54	1.11	ปานกลาง
ความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียน	2.68	1.09	ปานกลาง
การให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มของนักเรียน	2.69	1.15	ปานกลาง
ความพอเพียงของระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	2.55	1.07	ปานกลาง
ความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	2.50	1.02	ปานกลาง
ความสามารถของนักเรียนกับงานที่ปฏิบัติ	2.54	1.03	ปานกลาง
ความพอเพียงของแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการค้นคว้า	2.47	1.06	น้อย
วิธีการประเมินผลงานในระหว่างการปฏิบัติงาน	2.50	1.03	น้อย
การตรวจสอบผลงานในระหว่างการปฏิบัติงาน	2.55	1.10	ปานกลาง
การตรวจสอบผลงานโดยครู	2.72	1.26	ปานกลาง
การตรวจสอบผลงานด้วยตัวนักเรียนเอง	2.48	1.05	น้อย
ความสามารถในการแก้ไขผลงานให้ถูกต้อง	2.55	1.00	ปานกลาง
ความพอเพียงของระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไขผลงาน	2.44	1.07	น้อย
การได้รับโอกาสในการแสดงผลงานของนักเรียน	2.49	1.10	น้อย
ผลงานของนักเรียนเสร็จทันตามกำหนดเวลา	2.56	1.06	ปานกลาง
ผลงานของนักเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	2.56	1.08	ปานกลาง
รวม	2.55	1.08	ปานกลาง

จากตารางที่ 51 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ระดับปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาที่นักเรียนประสบเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับ การตรวจสอบผลงานโดยครู ความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียน ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มของนักเรียน ที่เป็นปัญหาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับความพอเพียงของแหล่งข้อมูลในการค้นคว้า วิธีการประเมินผลงานในระหว่างการปฏิบัติงาน การตรวจสอบผลงานด้วยตัวนักเรียนเอง ความพอเพียงในการแก้ไขผลงาน และความพอเพียงของระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไขผลงาน